

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.018.02.2022

Pan
dr hab. inż. Jacek Nowakowski
Rektor
Akademii Techniczno-Humanistycznej
w Bielsku-Białej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/047 „Zasoby kadry medycznej w systemie ochrony zdrowia”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, ul. Willowa 2, 43-309 Bielsko-Biała ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Nowakowski, Rektor od 1 września 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Jarosław Janicki Rektor, od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych uczelni.2. Realizacja programu kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych.3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	<ol style="list-style-type: none">1. Dariusz Bienek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/154/2022 z 21 lipca 2022 r. oraz nr LKA/230/2022 z 14 listopada 2022 r.

(akta kontroli str.1-1a)

¹ Dalej: „Akademia”

² Z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem. Lata akademickie 2019-2020, 2022-2021, 2021-2022.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Akademia w okresie objętym kontrolą przestrzegała zasad i trybu rekrutacji wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁵ oraz wewnętrznych uregulowań. Nieprawidłowością w tym zakresie było nieopracowanie warunków i trybu zwalniania z opłat rekrutacyjnych wymaganych przepisem art. 79 ust. 3 ww. ustawy.

Rzetelnie określała możliwości dydaktyczne Wydziału Nauk o Zdrowiu⁶ i dostosowywała do nich limity przyjęć na kierunki pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne. Opłaty za przeprowadzenie rekrutacji na kierunki realizowane przez Wydział ustalano i pobierano zgodnie z przepisem § 38 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów⁷.

Przyjęte programy kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo I° i II° oraz ratownictwo medyczne I° były zgodne z postanowieniami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego⁸ oraz rozporządzenia w sprawie studiów. Uwzględnione w programie kształcenia przedmioty obowiązkowe i do wyboru zawierały wymaganą liczbę godzin oraz punktów ECTS. Zapewniono odpowiedni udział praktyk zawodowych i zajęć praktycznych w ogólnej liczbie godzin. Zajęcia na studiach stacjonarnych prowadzone były odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych.

Odpowiedni nadzór nad jakością kształcenia Akademia zapewniła poprzez wprowadzenie w 2019 r. Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia⁹ oraz powołanie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia¹⁰ i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia¹¹, jak i przyjęcie regulacji wewnętrznych w tym zakresie. W celu zapewnienia jakości kształcenia przeprowadzano m.in.: hospitacje zajęć dydaktycznych, ankietyzację studentów oraz badano losy absolwentów. Wyniki ww. badań wykorzystywane były w procesie doskonalenia kształcenia. Podczas dokonywania ocen nauczycieli akademickich brano pod uwagę działalność dydaktyczną, naukowo-badawczą oraz prace organizacyjne na rzecz Akademii. Wydział posiadał odpowiednią bazę dydaktyczną oraz właściwą obsadę kadrową zapewniającą realizację założeń programowych. Liczebność grup studenckich biorących udział w poszczególnych rodzajach zajęć była zgodna z uregulowaniami Rektora.

NIK stwierdziła, że obowiązujące w okresie objętym kontrolą porozumienia dotyczące zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych, zawarte z podmiotami leczniczymi, nie zawierały wszystkich elementów określonych w art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹². Nie określono w nich m.in. wykazu ruchomości i nieruchomości udostępnianych w celu realizacji praktyk, liczby oraz kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich mających wykonywać w udostępnianej jednostce organizacyjnej zadania z tytułu praktyk oraz zasad

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 574, ze zm. Dalej „Prawo o szkolnictwie wyższym”.

⁶ Dalej „Wydział” lub „WNoZ”.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 661. Dalej „rozporządzenie w sprawie studiów”.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 755. Dalej: „rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia”.

⁹ Dalej: „SZJK”.

¹⁰ Dalej: „UKJK”.

¹¹ Dalej „WKJK”.

¹² Dz. U. z 2022, poz. 633. Dalej: „ustawa o działalności leczniczej”.

przewodzenia kontroli przez Akademię w zakresie zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego.

W trakcie niniejszej kontroli przedstawiono kontrolującemu nowe porozumienie zawarte z podmiotem leczniczym, które posiadało wszystkie wymagane ww. przepisem elementy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

W okresie objętym kontrolą kształcenie na kierunku pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne odbywało się w Akademii na Wydziale Nauk o Zdrowiu¹⁴.

OBSZAR

1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych uczelni

1.1. Rekrutacja oraz przyjęcia na pierwszy rok studiów w poszczególnych latach akademickich objętych kontrolą.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą na studia:

- stacjonarne I° na kierunek pielęgniarstwo było łącznie 398 kandydatów¹⁵ z czego przyjętych zostało 336¹⁶,
- stacjonarne II° na kierunek pielęgniarstwo było łącznie 174 kandydatów¹⁷ z czego przyjętych zostało 168¹⁸,
- niestacjonarne I° (pomostowe) na kierunek pielęgniarstwo było łącznie ośmiu kandydatów¹⁹ z czego przyjętych zostało pięciu na rok akademicki 2019/2020,
- niestacjonarne II° na kierunek pielęgniarstwo było łącznie 93 kandydatów²⁰ z czego przyjętych zostało 82²¹,
- stacjonarne I° na kierunek ratownictwo medyczne było łącznie 201 kandydatów²² z czego przyjętych zostało 154²³,
- niestacjonarne I° na kierunek ratownictwo medyczne było łącznie 103 kandydatów²⁴ z czego przyjętych zostało 84²⁵.

(akta kontroli str. 8)

W latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 Wydział na ww. kierunkach nie prowadził kształcenia w języku obcym.

(akta kontroli str. 7)

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Wydziałem Nauki o Zdrowiu kierował Dziekan. Dalej „Dziekan Wydziału” lub „Dziekan WNoZ”.

¹⁵ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 136, 2020/2021 - 125 oraz 2021/2022 – 137.

¹⁶ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 128, 2020/2021 - 103 oraz 2021/2022 – 105.

¹⁷ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 45, 2020/2021 - 56 oraz 2021/2022 – 73.

¹⁸ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 44, 2020/2021 - 52 oraz 2021/2022 – 72.

¹⁹ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 – 7 oraz 2020/2021 – 1.

²⁰ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 38, 2020/2021 - 10 oraz 2021/2022 – 45.

²¹ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 37, 2020/2021 - 7 oraz 2021/2022 – 38.

²² W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 60, 2020/2021 - 67 oraz 2021/2022 – 74.

²³ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 57, 2020/2021 - 43 oraz 2021/2022 – 54.

²⁴ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 40, 2020/2021 - 27 oraz 2021/2022 – 36.

²⁵ W poszczególnych latach akademickich: 2019/2020 - 37, 2020/2021 - 20 oraz 2021/2022 – 27.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 10 Prawa o szkolnictwie wyższym warunki, tryb oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na pierwszy rok studiów I° i II° oraz jednolitych magisterskich były określone w corocznych uchwałach Senatu Akademii²⁶. Szczegółowe terminy przeprowadzania rekrutacji (dotyczące rekrutacji elektronicznej, ogłoszenia wyników oraz wpisów kandydatów) były określone w odrębnych uchwałach Senatu Akademii oraz w zarządzeniach Rektora²⁷. Rektor zarządzeniami powoływał Komisje Rekrutacyjne²⁸. W Akademii funkcjonowały również procedury odnoszące się do rekrutacji na studia I i II stopnia²⁹.

(akta kontroli str. 11-82)

W trakcie procesów rekrutacyjnych (również w ramach rozpatrywania odwołań³⁰) zostały zachowane warunki, tryb i terminy naborów określone w ww. uchwałach Senatu Akademii.

(akta kontroli str. 83-87, 101-107)

Limity przyjęć na pierwszy rok studiów były określane w uchwałach Senatu Akademii w sprawie planów przyjęć na I rok studiów wyższych na poszczególne lata akademickie objęte niniejszą kontrolą³¹. Na kierunki pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne w okresie objętym kontrolą limity przyjęć miały stałą wartość i wynosiły: na kierunek pielęgniarstwo - 104 osoby na studia I°, 55 osób na studia stacjonarne II° i 40 osób na studia niestacjonarne II° oraz na kierunek ratownictwo medyczne - 55 osób na studia stacjonarne i 40 osób na studia niestacjonarne.

Limity przyjęć zostały przekroczone dwukrotnie, tj.: podczas rekrutacji w 2019 r. na kierunku pielęgniarstwo, kiedy to na studia stacjonarne I° przyjętych zostało 128 osób przy określonym limicie 104 oraz w 2021 r. podczas rekrutacji na studia stacjonarne II° tego samego kierunku, kiedy to przyjęte zostały 72 osoby przy określonym limicie 55 osób. Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia Akademii wyjaśnił, że pomimo przekroczenia ww. limitów na dany kierunek nie zostały przekroczone tzw. ramowe plany przyjęć określone dla Wydziału w uchwałach w sprawie limitów przyjęć. Zgodnie z nimi na kierunki prowadzone na WNoZ łącznie mogło być przyjętych w 2019 r. 324 osoby (przyjętych zostało łącznie 308 osób), natomiast podczas rekrutacji w 2021 r. 375 osób (przyjęte zostały łącznie 332 osoby).

Dziekan WNoZ wyjaśnił, że dla Wydziału głównym źródłem informacji o demografii i potrzebach regionu w zakresie kształcenia kadr medycznych były: szpitale, Bielska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, zakłady opieki zdrowotnej, domy opieki społecznej, starostwa powiatowe, GOPR, WOPR oraz inne instytucje. Przedstawiciele ww. instytucji tworzyli Radę Pracodawców, z którą władze Wydziału

²⁶ Uchwały nr: 1384/12/VI/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. na rok akademicki 2019/2020, 1427/06/VI/2019 z dnia 18 czerwca 2019 r. na rok akademicki 2020/2021 (zmienionej uchwałą nr 1520/05/VI/2020 z dnia 26 maja 2020 r. w kwestii terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji) oraz 1522/05/VI/2020 z dnia 26 maja 2020 r. na rok akademicki 2021/2022.

²⁷ Uchwały nr: 1396/02/VI/2019 z dnia 19 lutego 2019 r. na rok akademicki 2019/2020, 1496/12/VI/2019 z dnia 17 grudnia 2019 r. na rok akademicki 2020/2021 (zmienionej Zarządzeniem Rektora Akademii nr 1384/2019/2020 z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie zmiany terminów rekrutacji zatwierdzonym uchwałą Senatu Akademii Nr 15212/05/VI/2020 z dnia 26 maja 2020 r.) oraz Zarządzenie Rektora Akademii Nr 1500/2020/2021 z dnia 10 marca 2021 r. na rok akademicki 2021/2022.

²⁸ Zarządzenia: Nr 1219/2018/2019 z 24 maja 2019 r., 1398/2019/2020 z 5 czerwca 2020 r. i 1529/2020/2021 z 14 maja 2021 r.

²⁹ Procedury (odpowiednio) Nr 1 (PW 1/3) i Nr 2 (PW 2/3) obowiązywały od 2017 r. do 26 marca 2021 r. wprowadzone Zarządzeniem Rektora Nr 1032/2015/2016 z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia procedur w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Procedury utraciły moc z chwilą wprowadzenia przez Rektora Zarządzeniem Nr 1506/2020/2021 z dnia 26 marca 2021 r. „Księgi procedur Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii”. Dalej „Księga procedur”.

³⁰ Odwołania od decyzji o nieprzyjęciu na pierwszy rok studiów były złożone tylko w ramach naboru w 2019 r. W wyniku zbadania procesów odwoławczych wszystkich złożonych odwołań (pięciu) stwierdzono, że były one rozpatrywane zgodnie z regulacjami zawartymi w § 3 Uchwały Senatu Nr 1384/12/VI/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów pierwszego oraz drugiego ° – rok akademicki 2019/2020. Dalej „uchwała w sprawie rekrutacji z 2018 r.”.

³¹ Uchwały: Nr 1429/06/VI/2019 z 18 czerwca 2019 r. Nr 1529/06/VI/2020 z 16 czerwca 2020 r. i Nr 1605/04/VII/2021 z 27 kwietnia 2021 r. Dalej: „Uchwały w sprawie limitów przyjęć”.

odbywały cykliczne spotkania³². Jednym z głównych zagadnień omawianych w trakcie spotkań była sytuacja demograficzna w zawodach medycznych, wielkość rekrutacji, liczba dyplomantów itp. Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez Radę Pracodawców, obszar Podbeskidzia charakteryzował duży niedobór kadr medycznych. W odpowiedzi na to zapotrzebowanie WNoZ podejmował działania w celu maksymalizacji limitów przyjęć przy zachowaniu nadrzędnego priorytetu jakim jest jakość kształcenia oraz mając na uwadze możliwości logistyczno-lokalowe, wielkość budżetu, dostępność specjalistycznej kadry dydaktycznej oraz zainteresowanie kandydatów studiami na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne.

(akta kontroli str. 8, 108-113, 630-631, 1162-1163, 1173)

1.2 Opłaty za przeprowadzenie rekrutacji

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą opłaty za przeprowadzenie rekrutacji na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne pobierane były w oparciu o § 38 rozporządzenia w sprawie studiów. Wartości opłaty rekrutacyjnej były również określane w zarządzeniach Rektora³³ i uchwale Senatu Akademii w sprawie rekrutacji z 2018 r. W latach akademickich 2019/2020 – 2021/2022 nie było przypadków zwolnienia kandydata z opłaty rekrutacyjnej. Akademia określiła warunki pobierania i trybu zwalniania z opłat za usługi edukacyjne dla studentów³⁴, natomiast nie miała opracowanych warunków i trybu zwolnienia kandydata z opłaty rekrutacyjnej wymaganych przepisem art. 79 ust. 3 Prawa o szkolnictwie wyższym (co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*)

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że opłaty rekrutacyjne były pobierane przez Akademię na ustalonych przez nią warunkach i zgodnie z ww. przepisem, tzn. w wysokości 85 zł.

(akta kontroli str. 88-100, 1174-1190)

W okresie objętym kontrolą Akademia, dla kierunków pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne, nie przeprowadzała rekrutacji na studia w języku obcym.

(akta kontroli str. 7)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Akademia w latach 2019-2021 pobierała opłaty rekrutacyjne. W zasadach przeprowadzania rekrutacji określonych w uchwale Senatu Akademii w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, jak również w zarządzeniach Rektora w sprawie opłat rekrutacyjnych (obowiązujących w okresie objętym kontrolą) oraz w sprawie warunków pobierania i trybu zwalniania z opłat za usługi edukacyjne dla studentów nie określono warunków i trybu zwalniania kandydatów z opłaty rekrutacyjnej wymaganych przepisami art. 79 ust.3 Prawa o szkolnictwie wyższym.

(akta kontroli str. 20-68, 88-93, 1174-1190)

Prorektor ds. studenckich i kształcenia Akademii wyjaśnił: „(...) Nieokreślenie warunków i trybu zwalniania z opłat za przeprowadzenie rekrutacji spowodowane było

³² W okresie objętym kontrolą odbyły się trzy spotkania: 7 listopada 2019 r., 21 lipca 2020 r. i 24 czerwca 2021 r.

³³ Zarządzenia Nr: 1276/2018/2019 z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie wysokości opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia rozpoczynające się od semestru letniego w roku akademickim 2018/2019 w Akademii oraz 1535/2020/2021 z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie wysokości opłat za świadczone usługi edukacyjne na studiach pierwszego °, jednolitych studiach magisterskich i studiach drugiego ° dla studentów rozpoczynających kształcenie w Akademii w roku akademickim 2021/2022.

³⁴ Zarządzenia Rektora Nr 1352/2019/2020 z dnia 13 stycznia 2020 r. oraz Nr 1631/2021/2022 z dnia 12 kwietnia 2022 r.

interpretacją zapisu zawartego w ustawie, że zwolnienia z opłat za usługi edukacyjne dotyczą wyłącznie opłat wnoszonych przez studentów. Natomiast w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia warunkiem koniecznym udziału w postępowaniu kwalifikacyjnym jest wniesienie opłaty rekrutacyjnej”. Dodał, że „Prace nad wprowadzeniem stosownych regulacji w zakresie określenia warunków i trybu zwalniania z opłat za przeprowadzenie rekrutacji zostały obecnie podjęte i w najbliższym czasie zostaną wprowadzone zarządzeniem Rektora”.

(akta kontroli str. 1192-1193)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie funkcjonowanie systemu rekrutacyjnego Akademii wykorzystywanego na Wydziale w okresie objętym kontrolą. Nieprawidłowością w tym zakresie był brak określenia warunków i trybu zwalniania z opłaty rekrutacyjnej.

OBSZAR

2. Realizacja programów kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych

Opis stanu faktycznego

2.1. Programy studiów na kierunkach pielęgniarstwa (pierwszego i drugiego stopnia) oraz ratownictwa medycznego odpowiadały wymogom określonym przepisami rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia oraz rozporządzenia w sprawie studiów w badanym zakresie, tzn.: ogólnej liczby godzin, łącznej liczby punktów ECTS, treści kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS, jak i w zakresie nauczania praktycznego i praktyk zawodowych.

(akta kontroli str. 304-360)

Programy studiów na kierunku pielęgniarstwo były również pozytywnie ocenione w 2022 r. przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej³⁵. PKA w uchwale nr 753/2022 z dnia 5 września 2022 r. wydała pozytywną ocenę programową dla kierunku pielęgniarstwo Akademii, obowiązującą do roku akademickiego 2027/2028.

(akta kontroli str. 193-195, 203-213)

Zespół Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych³⁶ swoją wizytację przeprowadził 23 sierpnia 2022 r.³⁷. W protokole powizytacyjnym wystawione zostały następujące oceny punktowe w poszczególnych zakresach:

- sposobu realizacji programu kształcenia: 75 pkt na 75 obligatoryjnych;
- kadry prowadzącej kształcenie: 17 na 15 obligatoryjnych;
- bazy dydaktycznej: 20 na 20 obligatoryjnych;
- oceny jakości kształcenia i osiągnięć uczelni: 17 na 15 obligatoryjnych.

Łącznie przyznano 129 pkt na 125 pkt obligatoryjnych, co stanowiło podstawę do przyznania certyfikatu akredytacji na okres czterech lat. Pomimo takiej oceny KRASPP w zaleceniach zwróciła uwagę na konieczność wprowadzenia od października 2022 r. korekty planów studiów w celu wykazania zgodności proponowanych treści z efektami kształcenia niektórych przedmiotów oraz zmiany form zajęć w planie studiów I i II stopnia³⁸. Zalecona została również zmiana sposobu

³⁵ Wizytacja przeprowadzona w dniach 27-28 maja 2022 r. Wcześniejsza wizytacja miała miejsce w 2015 r.

³⁶ Dalej: „KRASPP”.

³⁷ Wcześniejsza wizytacja miała miejsce w 2017 r.

³⁸ Zmiany miały dotyczyć następujących przedmiotów: patologia, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, psychologia, pedagogika, socjologia, prawo medyczne, zdrowie publiczne, organizacja pracy pielęgniarki, etyka zawodu pielęgniarki, systemy informacji w ochronie zdrowia, zakażenia szpitalne, język migowy/współpraca w zespołach interdyscyplinarnych w przypadku studiów I °. W przypadku studiów II ° wdrożenia innych form kształcenia niż wykłady miało nastąpić na następujących

organizacji praktyk zawodowych z formy indywidualnej na planową w grupach. Rektor odpowiedział na wskazane zalecenia w piśmie z 19 września 2022 r., wskazując szereg działań nieuwzględnionych przez komisję KRASPP w protokole powizytacyjnym. Jednocześnie wskazał na podjęte przez Wydział działania mające na celu zrealizowanie zaleceń, które nie wzbudzały wątpliwości ze strony władz Wydziału, w tym m.in. kontynuowanie prac w zakresie dostosowywania wymogów formalno-prawnych do standardów kształcenia. Odnośnie organizacji praktyk Rektor stwierdził, że: „... po konsultacji z pracownikami, studentami, Radą Pracodawców oraz analizą zapisów europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego (2018/C 153/01) władze WNoZ oraz Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia stoją na stanowisku, że realizacja praktyk zawodowych na zasadzie uczeń-mistrz jest rozwiązaniem optymalnym”.

(akta kontroli str. 237-241, 245-252, 259, 262-296)

Program kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne był oceniany przez PKA w 2017 r.³⁹. Spośród ośmiu ocenianych kryteriów sześć⁴⁰ było spełnionych „w pełni”, jedno⁴¹ „częściowo” oraz jedno⁴² „zadowolająco”. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Akademia wystąpiła o podwyższenie oceny kryterium nr 2 - *Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*. Z Uchwały⁴³ Prezydium PKA wynikało, że Akademia przedstawiła i udokumentowała poczynione działania naprawcze, w tym: opracowane nowe efekty kształcenia uwzględniające standardy działalności zawodowej oraz potrzeby rynku pracy, właściwie przyporządkowane do modułów, a także prawidłowo przypisane im treści programowe; poprawnie zweryfikowane metody sprawdzania stopnia osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia; opracowane nowe programy studiów dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych ze zwiększoną liczbą godzin związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz nowymi sylabusami zawierającymi niezbędne informacje. Nowy program obowiązywał od roku akademickiego 2017/2018⁴⁴, natomiast nowe efekty kształcenia⁴⁵ zostały przyjęte przez Senat Akademii uchwałą Nr 1318/12/IV/2017 w dniu 24 października 2017 r. W związku z powyższym Prezydium PKA podwyższyło ocenę spełnienia kryterium nr 2 na „w pełni”, w wyniku czego ocena programowa została podwyższona na pozytywną. Kolejna ocena tego kierunku została wyznaczona na rok akademicki 2023/2024.

(akta kontroli str. 297-303)

Programy studiów umożliwiały studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze zgodnym z wymogami wskazanymi w Załącznikach 4, 5 i 8

przedmiotach: zarządzanie w pielęgniarstwie, pielęgniarstwo wielokulturowe, prawo w praktyce pielęgniarstwie, poradnictwo w pielęgniarstwie, koordynowana opieka zdrowotna, promocja zdrowia i świadczenia profilaktyczne, informacja naukowa, badania naukowe w pielęgniarstwie oraz pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej.

³⁹ Wizytacja miała miejsce w dniach 31 marca – 1 kwietnia 2017 r.

⁴⁰ Kryterium nr: 1 – *Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni*, 4 – *Kadra prowadząca proces kształcenia*, 5 – *Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia*, 6 – *Umiędzynarodowienie procesu kształcenia*, 7 – *Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia* oraz 8 – *Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia*.

⁴¹ Kryterium nr 2 – *Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*. Zastrzeżenia budziły: nieprawidłowe określenie wymiaru godzinowego jednostek dydaktycznych (modułów zajęć) w programie i planie studiów (zbyt mało godzin zaplanowanych dla zajęć praktycznych), brak efektów kształcenia i treści programowych dotyczących medycznych czynności ratunkowych wykonywanych przez ratownika samodzielnie lub pod nadzorem lekarza systemu, niewłaściwie dobrane treści programowe do zakładanych efektów kształcenia w większości modułów kształcenia, nieprawidłowo dobrane metody sprawdzania i oceniania ° osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz niejasne i niezrozumiałe sformułowania wielu efektów kształcenia niepozwalających na stworzenie systemu weryfikacji poziomu ich osiągnięcia.

⁴² Kryterium nr 3 – *Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*.

⁴³ Uchwała Nr 74/2018 z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „ratownictwo medyczne” prowadzonym na Wydziale na poziomie studiów pierwszego ° o profilu praktycznym.

⁴⁴ Wprowadzony uchwałą Rady Wydziału nr 139/2016/2017 z dnia 11 kwietnia 2017 r.

⁴⁵ Wprowadzone uchwałą Rady Wydziału Nr 1/2017/2018 z dnia 3 października 2017 r.

rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia, tj. na kierunku pielęgniarstwo studia I° w ramach następujących zajęć: „język migowy” lub „współpraca w zespołach opieki zdrowotnej” oraz praca dyplomowa (7 ECTS), natomiast na studiach II° w ramach zajęć: „Teoria pielęgniarstwa i andragogika” i praca magisterska (22 ECTS). Z kolei na kierunku ratownictwo medyczne możliwość wyboru dotyczyła grupy następujących zajęć: „Kwalifikowana pierwsza pomoc/Procedury ratunkowe jednostek wspierających system RM” (4 ECTS), „Aparatura w ratownictwie medycznym/Sprzęt w ratownictwie medycznym” (4 ECTS), „Radiologia/Diagnostyka ultrasonograficzna” (2 ECTS), „Język migowy/Zakażenia” (1 ECTS), „Medycyna ratunkowa organizacja/Medycyna ratunkowa funkcjonowanie” (1 ECTS), „Bezpieczeństwo i higiena pracy/Ergonomia” (1 ECTS), praca dyplomowa (5 ECTS), „Język obcy” (8 ECTS).

(akta kontroli str. 304-360)

Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie studiów programy studiów na kierunkach pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne w okresie objętym kontrolą podlegały systematycznej ocenie. W okresie objętym kontrolą w Akademii obowiązywała procedura Nr 29 dotycząca „Okresowego przeglądu i doskonalenia programów i planów studiów” oraz Nr 30 dotycząca „Weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez studentów”. Wydziałowa Komisja ds. Programów Kształcenia analizowała obowiązujące programy kształcenia zgodnie z pkt. 5.4.1. Procedury Nr 29 (określającej częstotliwość dokonywania przeglądu programów co dwa lata w listopadzie, począwszy od 2015 r.) oraz zgodnie z Procedurą Nr 30 (tj. nie rzadziej niż raz na trzy lata). Podstawą do oceny programów miały być: ankiety studenckie, hospitacje zajęć dydaktycznych, ankiety absolwentów i pracodawców oraz opinie wykładowców. Od 2021 r. w Akademii obowiązywały procedury: PU 16 w zakresie przeprowadzania okresowego przeglądu i doskonalenia programów i planów studiów oraz PU 10 w zakresie oceny efektywności działań zmierzających do poprawy jakości kształcenia. Zgodnie z pierwszą procedurą programy i plany studiów podlegały okresowemu przeglądowi, którego wynikiem mogły być propozycje zmiany: efektów uczenia się, treści kształcenia, programów i planów studiów. Druga procedura określała sposób przeprowadzania analizy efektów uczenia się oraz wskazywała działania konieczne do podjęcia w sytuacji wysokiego odsetka studentów (25% lub więcej), którzy nie otrzymali zaliczenia z danego przedmiotu. W wyniku przeprowadzonej analizy zestawień ocen z poszczególnych lat akademickich stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą taka sytuacja nie miała miejsca.

W okresie objętym kontrolą realizacja programów oraz osiągnięte efekty były omawiane podczas spotkań WKJK⁴⁶. Ocenę przeprowadzano w oparciu o wyniki m.in.: hospitacji zajęć dydaktycznych, oceny wykładowców, ankietyzacji studentów, sesji zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

(akta kontroli str. 159-164, 187-190, 361-452, 812-943)

Na posiedzeniu WKJK w dniu 18 lutego 2020 r. omówiono, zgłaszane przez nauczycieli akademickich, zmiany w planach studiów na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne, które miały być wprowadzone od roku akademickiego 2020/2021. Podczas posiedzenia WKJK w dniu 27 kwietnia 2020 r. zatwierdzono ww. zmiany, które wynikały m.in. z konieczności zapewnienia odpowiedniego rozkładu godzin pomiędzy semestrem zimowym i letnim w pracy nauczycieli akademickich oraz z wniosków zgłoszonych przez nauczycieli akademickich. Zmiany programu na kierunku ratownictwo medyczne dotyczyły m.in.: zwiększenia liczby godzin formy

⁴⁶ M.in. podczas spotkań: 18 lutego i 27 kwietnia oraz 16 grudnia 2020 r. i 15 marca 2021 r.

zajęć o charakterze praktycznym⁴⁷, przeniesienia części przedmiotów, które wymagały zaawansowanej wiedzy na późniejszych semestrach⁴⁸, przeniesienia przedmiotów z dziedziny nauk biologiczno-medycznych z semestrów późniejszych na wcześniejsze⁴⁹ oraz zastąpienia niektórych przedmiotów innymi⁵⁰. Z kolei zmiany w programie studiów na kierunku pielęgniarstwo I° i II° dotyczyły: zwiększenia ilości godzin oraz formy zajęć o charakterze praktycznym⁵¹, przesunięcia zajęć praktycznych⁵² oraz praktyk zawodowych na studiach II° na inne semestry w trzech przedmiotach⁵³.

Podczas posiedzenia WKJK w dniu 16 grudnia 2020 r. zwrócono uwagę, aby w dokumencie opisującym „Moduł praktyk zawodowych” obok efektów uczenia się w zakresie umiejętności dopisać „kompetencje społeczne”.

W wyniku przeprowadzonego 25 marca 2021 r. przez Wydziałową Komisję ds. Programów Kształcenia przeglądu i analizy programów i planów kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne, WKJK w dniu 27 kwietnia 2021 r. zaopiniowała pozytywnie zmiany wprowadzone w programach kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo I i II stopnia oraz ratownictwo medyczne I°. Zmiany dotyczyły przypisania efektów uczenia się w zakresie umiejętności pomiędzy modułami kształcenia na kierunku pielęgniarstwo I° oraz uzupełniono efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych na ww. kierunku studiów I i II stopnia. Z kolei na kierunku ratownictwo medyczne zmianie uległy efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych pomiędzy modułami kształcenia, a w module „Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego” zmieniono formę zajęć z praktyki zawodowej na zajęcia terenowe.

(akta kontroli str. 375-491)

2.2. Sposób organizacji praktyk studenckich na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne został określony w „Regulaminie organizacji studenckich praktyk zawodowych na kierunkach pielęgniarstwo I i II stopnia oraz ratownictwo medyczne I°”⁵⁴ wprowadzonym Zarządzeniem Rektora z 2017 r.⁵⁵ zmienionym w 2020 r.⁵⁶. Zgodnie z § 3 Regulaminu praktyk były one realizowane na podstawie programu praktyk określonego przez WKJK w formie praktyk indywidualnych. Zakres merytoryczny praktyk dla poszczególnych kierunków studiów (osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) był określony w sylabusach (druk PS nr 9), jako opis modułu co było zgodne z Zarządzeniem Rektora w sprawie wzorów druków, na których należy przygotować dokumentację programów studiów⁵⁷. Praktyka zawodowa mogła być organizowana wyłącznie w okresie wolnym od zajęć na Akademii (§ 5 ust. 2) w wybranym przez studenta podmiocie świadczącym usługi zdrowotne, z którym Akademia zawarła porozumienie o współpracy. Dziekan Wydziału na początku roku akademickiego ogłaszał aktualne wykazy takich podmiotów⁵⁸.

⁴⁷ Z przedmiotu „Ortopedia i traumatologia narządu ruchu” zmniejszono liczbę godzin wykładów do 20, a pozostałe godziny przeniesiono do przedmiotu „Pediatria – laboratorium medyczne”.

⁴⁸ Np. przedmiot „Intensywna terapia” został przeniesiony z semestrów II i III na III i IV.

⁴⁹ Np. Przedmiot „Fizjologia” z semestru II na I.

⁵⁰ Np. „Filozofię i logikę” zastąpiono „Radiologią/Diagnostyką Ultrasonograficzną”.

⁵¹ Z przedmiotu „Podstawy pielęgniarstwa” zwiększono liczbę godzin laboratorium medycznego z 75 do 95.

⁵² Np. z przedmiotu „POZ” z semestru I i II na semestr II i III.

⁵³ „Zarządzanie w pielęgniarstwie”, „Edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych”, Podstawowa Opieka Zdrowotna”.

⁵⁴ Dalej „Regulamin praktyk”.

⁵⁵ Zarządzenie Nr 1102/2016/2017 z dnia 14 lutego 2017 r.

⁵⁶ Zarządzenie Nr 1428/2019/2020 z dnia 10 sierpnia 2020 r.

⁵⁷ Nr 1325/2019/2020 z dnia 21 października 2019 r., dalej „Zarządzenie w sprawie przygotowania dokumentacji programowej”.

⁵⁸ Student mógł realizować praktykę zawodową w podmiocie spoza listy po wyrażeniu zgody przez opiekuna praktyk i po zawarciu umowy pomiędzy Akademią i wskazanym podmiotem.

Potwierdzeniem zaliczenia praktyki był wpis do indeksu, tzn. zeszytu opracowanego przez Wydział, w którym potwierdzane było zrealizowanie założeń programu zajęć praktycznych. Wpisu dokonywał przedstawiciel placówki, w którym realizowana była praktyka zawodowa oraz opiekun dydaktyczny studenta. Indeksy były przechowywane w teczce studenta. Regulamin praktyk określał również zakresy obowiązków opiekuna dydaktycznego studenckich praktyk zawodowych (§ 6) oraz sposób przeprowadzania kontroli praktyk (§ 8). Tożsame zasady organizacji praktyk zawodowych były również określone w Procedurze nr 13 (PW 13/3 WKJK) obowiązującej od 2017 do 2021 r.⁵⁹ oraz w Instrukcji WKJK nr 4⁶⁰.

Efekty uzyskanych umiejętności praktycznych jak i wiedzy były oceniane i weryfikowane z wykorzystaniem indeksów: „Indeksu umiejętności praktycznych” dla kierunku pielęgniarstwo I^o, „Indeksu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych” dla kierunku pielęgniarstwo II° oraz „Indeksu laboratoriów medycznych, zajęć praktycznych, zajęć terenowych i praktyk zawodowych” dla kierunku ratownictwo medyczne⁶¹. Indeksy były przedstawiane opiekunom dydaktycznym praktyk, a po zakończeniu nauki przechowywane w dokumentacji studenta. W Indeksach poziom opanowania każdej umiejętności dla poszczególnych modułów był potwierdzany podpisem opiekuna zawodowego praktyk bądź przez prowadzącego dany moduł.

W okresie objętym kontrolą w Akademii obowiązywały procedury weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się przez studentów, doktorantów i słuchaczy⁶². Przeprowadzenie weryfikacji było dokumentowane w postaci zbiorczych tabel zawierających oceny otrzymane przez studentów w ramach zaliczeń bądź egzaminów oraz ww. indeksach umiejętności. Z kolei hospitacje były dokumentowane w postaci „Protokołu hospitacji zajęć dydaktycznych”, a sposób ich przeprowadzania oraz wzór protokołu określone były w Procedurze 9 z 2017 r., a następnie PU 05 z 2021 r.

(akta kontroli str. 136-141, 167-170, 368-374, 492-574, 660-691, 1023-1026)

2.3. Poprawność przygotowania programu studiów stwierdzono na przykładzie opracowania i zatwierdzenia programu studiów dla kierunku pielęgniarstwo studia I^o. W wyniku badania stwierdzono, że program ten został przygotowany w 2020 r. zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi w uchwale Senatu Akademii oraz w zarządzeniu Rektora⁶³, z uwzględnieniem opinii zainteresowanych podmiotów (w tym samorządu studenckiego Akademii).

(akta kontroli str. 375-491)

2.4. W okresie objętym kontrolą zajęcia w Akademii na kierunkach pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne były prowadzone odrębnie na studiach stacjonarnych (poniedziałek – piątek) i niestacjonarnych (od piątku po południu do niedzieli włącznie), a liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych była większa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych, co spełniało wymagania art. 63 ust. 2 i 3 Prawa o szkolnictwie wyższym.

(akta kontroli str. 8-9, 211-212, 1146-1156)

2.5. W poszczególnych latach akademickich liczba studentów Akademii na studiach stacjonarnych I^o na kierunku pielęgniarstwo wynosiła: 230 w roku akademickim 2019/2020 i 2021/2022 oraz 231 w roku akademickim 2020/2021. Na studiach

⁵⁹ Procedura utraciła moc z chwilą wejścia Księgi procedur w 2021 r.

⁶⁰ Wprowadzona Decyzją Dziekana Wydziału Nr 3/2021/2022 z dnia 29 października 2021 r. Obowiązywała od roku akademickiego 2021/2022.

⁶¹ Dalej „Indeksy”.

⁶² Procedura 30 z 2017 r., a następnie Procedura PU 12 z 2021 r.

⁶³ Uchwała Senatu Akademii nr 1467/09/VI/2019 z dnia 6 września 2019 r. w sprawie wytycznych do projektowania i ustalania programów studiów oraz Zarządzenie w sprawie przygotowania dokumentacji programowej.

stacjonarnych II° na tym samym kierunku studiowało 91 osób w roku akademickim 2019/2020, 110 osób w roku akademickim 2020/2021 i 125 osób w roku akademickim 2021/2022. Z kolei na studiach niestacjonarnych II° na ww. kierunku studiowało (odpowiednio): 28, 30 i 45 osób.

W okresie objętym kontrolą liczba studentów Akademii na studiach stacjonarnych I° na kierunku ratownictwo medyczne wynosiła: 89 w roku akademickim 2019/2020, 87 w roku akademickim 2021/2022 i 106 w roku akademickim 2020/2021. Na studiach niestacjonarnych I° na tym samym kierunku studiowało (odpowiednio): 59 osób, 43 osoby i 42 osoby.

Z kolei liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na Wydziale na kierunkach pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne wynosiła w roku akademickim: 2019/2020 – 75⁶⁴, 2020/2021 – 72⁶⁵ oraz 2021/2022 – 77⁶⁶. Powyższe dane wskazują na średnią liczbę studentów od 6,63 do 7,13 przypadającą na jednego nauczyciela akademickiego (łącznie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych).

W raportach po wizytacji PKA i KRASPP wielkości kadry uczącej na badanych kierunkach zostały ocenione pozytywnie, w wyniku czego nie określano zaleceń w tym zakresie.

(akta kontroli str. 9-10, 217-219, 252-254, 259)

2.6. W okresie objętym kontrolą do Wydziału, jak i do Rektora nie wpłynęły żadne skargi ani wnioski dotyczące sposobu realizacji programu kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne.

(akta kontroli str. 1137, 1139, 1161-1162)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie realizację w Akademii programów kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia

Opis stanu
faktycznego

3.1. W trosce o zapewnienie najwyższej jakości kształcenia w Akademii działał od 2019 r. SZJK⁶⁷, realizowany m.in. w oparciu o uczelniane regulacje wewnętrzne, wśród których nadrzędnymi były: „Polityka jakości kształcenia”⁶⁸ oraz Statut Akademii⁶⁹. Założenia i funkcjonowanie SZJK określone zostały w Zarządzeniach Rektora⁷⁰, którymi powoływano UKJK i WKJK⁷¹, jak również określano podział zadań pomiędzy nimi. Zakresy kompetencji UKJK i WKJK zostały określone w kolejnym Zarządzeniu Rektora Nr 1359/2019/2020⁷². Za właściwe funkcjonowanie SZJK w skali

⁶⁴ Średnia liczba studentów na jednego nauczyciela akademickiego wynosiła: 6,63.

⁶⁵ Średnia liczba studentów na jednego nauczyciela akademickiego wynosiła: 6,69.

⁶⁶ Średnia liczba studentów na jednego nauczyciela akademickiego wynosiła: 7,13.

⁶⁷ Wprowadzony Zarządzeniem Rektora NR 1255/2018/2019 z dnia 8 października w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, które zostało zmienione w 2020 r.

⁶⁸ Wprowadzona Uchwałą Senatu Akademii Nr 1483/10/VI/2019 z dnia 11 października 2019 r.

⁶⁹ Wprowadzony Uchwałą Senatu Akademii Nr 1464/07/VI/2019 z dnia 16 lipca 2019 r.

⁷⁰ Zarządzenie Nr 1350/2019/2020 z dnia 8 stycznia 2020 r. w sprawie SZJK w Akademii oraz Zarządzenie Nr 1358/2019/2020 z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie funkcjonowania SZJK.

⁷¹ UKJK Zarządzeniami Nr: 1321/2019/2020 z dnia 11 października 2019 r. oraz 1443/2019/2020 z dnia 30 września 2020 r. (trzykrotnie zmienionego). WKJK Zarządzeniami Nr: 1322/2019/2020 z dnia 11 października 2019 r., 144/2019/2020 z dnia 30 września 2020 r. (zmienionego 20 października 2020 r., 8 listopada 2021 r. oraz 3 stycznia 2022 r.).

⁷² Zarządzenie z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie szczegółowych zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zgodnie z ww. zarządzeniami: UKJK w szczególności: opracowywała dokumentację SZJK (w tym Księgę Procedur), nadzorowała działania WKJK, opiniowała wnioski dotyczące jakości (w tym

uczelni odpowiedzialny był Przewodniczący UKJK, a w skali Wydziału - Przewodniczący WKJK. Bezpośredni nadzór nad działalnością WKJK sprawował Dziekan. Podstawą funkcjonowania SZJK była „Księga procedur” zawierająca wykaz najważniejszych procedur uczelnianych, za wdrażanie których odpowiadała WKJK.

W ramach zadań przydzielonych WKJK na poszczególne lata akademickie znajdowały się m.in. przygotowanie planu i przeprowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankietyzacji studentów w zakresie warunków i jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 114-191, 757-811)

W latach akademickich 2019/2020-2021/2022 WKJK przedstawiała Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia „Plany ankietyzacji i hospitacji Wydziału” na dany rok akademicki. Realizacja tego obowiązku wynikała z zarządzeń Rektora w sprawie procedury ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych⁷³. W planach określano dla każdego roku akademickiego przedmioty oraz prowadzących objętych ankietyzacją bądź hospitacjami.

Corocznie były przeprowadzane hospitacje zajęć zgodnie z ww. planami. Sposób przeprowadzania hospitacji został określony w Procedurze Nr 9 „Hospitacja zajęć dydaktycznych” (obowiązującej do 2021 r.), a następnie w Procedurze PU-05. Każdego roku Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia przedstawiane były semestralne oraz roczne opracowania wyników hospitacji i ankietyzacji zajęć dydaktycznych. Z ww. opracowań wynikało, że w latach akademickich objętych kontrolą łącznie zostało przeprowadzonych: 48 hospitacji na kierunku pielęgniarstwo⁷⁴ oraz 32 na kierunku ratownictwo medyczne⁷⁵. Wyniki hospitacji przedstawione w ww. opracowaniach wskazywały na: bardzo dobre przygotowanie merytoryczne hospitowanych nauczycieli, prowadzenie zajęć zgodnie z harmonogramami, a realizacja tematów przedmiotów była zgodna z planami. Ponadto stwierdzano, że cele dydaktyczne były przedstawiane jasno i zrozumiale na początku hospitowanych zajęć, a zakładane efekty kształcenia zostały osiągnięte w czasie ich trwania.

(akta kontroli str. 136-141, 754-756, 1001-1026, 1031-1053)

W każdym roku akademickim z okresu objętego kontrolą, wśród studentów kierunków pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne, były przeprowadzane ankiety dotyczące oceny jakości kształcenia oraz nauczycieli, zgodnie z ww. planami ankietyzacji. Sposób przeprowadzania ankietyzacji został określony w Procedurze Nr 10 „Ankietyzacja zajęć dydaktycznych” (obowiązującej do 2021 r.), a następnie w Procedurze PU-06⁷⁶. Zgodnie z ww. procedurami ankietyzacja obejmowała wszystkich nauczycieli akademickich na wszystkich poziomach i latach studiów oraz dotyczyła wszystkich form zajęć: wykładów, laboratoriów, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Studenci oceniali: przedstawienie programu przedmiotu (opis modułu

tworzenia i modyfikacji programów studiów), rekomendowała i inicjowała działania doskonalące. Z kolei WKJK w szczególności: wdrażały procedury uczelniane, opracowywały instrukcje wydziałowe, dokonywały oceny jakości zajęć, opracowywały/aktualizowały programy studiów.

⁷³ Zarządzenie Rektora Nr 1205/2017/2018 z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie procedury przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych oraz Zarządzenie Rektora Nr 1074/2016/2017 z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany procedury przeprowadzania ankietyzacji studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, w zakresie oceny zajęć dydaktycznych. Powyższe zarządzenia zostały zastąpione Zarządzeniem Rektora Nr 1358/2019/2020 z 22 stycznia 2020 r. w sprawie funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

⁷⁴ Z czego: 19 hospitacji (12 - studia stacjonarne I° i 7 - studia stacjonarne II°) w roku 2019/2020, 18 (15 - studia stacjonarne I° i 3 - studia stacjonarne II°) w roku akademickim 2020/2021 oraz 11 (8 - studia stacjonarne I° i 3 - studia stacjonarne II°) w roku akademickim 2021/2022.

⁷⁵ Z czego: 14 hospitacji (12 - studia stacjonarne i 2 - studia niestacjonarne) w roku 2019/2020, 13 (studia stacjonarne) w roku akademickim 2020/2021 oraz 5 (studia stacjonarne) w roku akademickim 2021/2022.

⁷⁶ Dotycząca ankietyzacji studentów, doktorantów, studentów szkoły doktorskiej i słuchaczy studiów podyplomowych. Procedura była składową Księgi procedur.

kształcenia, zasady i warunki zaliczenia przedmiotu przez osobę prowadzącą zajęcia), wyjaśnianie wszelkich wątpliwości i niejasności, pojawiających się w trakcie prowadzenia zajęć. Ankietowani wypowiedzieli się również w zakresie przestrzegania wymagań określonych na początku semestru wobec studentów, oceniali możliwość kontaktu z prowadzącym zajęcia (na konsultacjach i poza godzinami konsultacji) oraz planowe odbywanie się zajęć. Zwrot ankiet ⁷⁷ był zróżnicowany i wynosił:

- dla kierunku pielęgniarstwo w poszczególnych latach akademickich objętych niniejszą kontrolą (odpowiednio)⁷⁸: 84,4%, 35,8% i 36%;
- dla kierunku ratownictwo medyczne (odpowiednio)⁷⁹: 68,75%, 37,25% i 43,83%.

Z przedstawianych każdego roku Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia semestralnych oraz rocznych opracowań wyników ankietyzacji zajęć dydaktycznych wynikało m.in., że zajęcia były prowadzone na wysokim poziomie. Studenci pozytywnie ocenili możliwość kontaktu z prowadzącymi zajęcia (również podczas konsultacji jak i poza nimi), sposób wyjaśniania przez prowadzących wszelkich wątpliwości i niejasności pojawiających się w trakcie zajęć oraz konsekwentne egzekwowanie wymagań przedstawionych na początku każdego semestru. Nie formułowano żadnych wniosków w celu poprawy jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 142-146, 701-702, 1001-1022, 1027-1053)

Dziekan Wydziału wyjaśnił, że opinie zawarte w ankietach zazwyczaj dotyczą przygotowania merytorycznego, odpowiednich umiejętności dotyczących komunikacji oraz odpowiedniej relacji na płaszczyźnie nauczyciel akademicki – student. Były one wykorzystywane w cyklicznej ocenie działalności dydaktycznej pracownika. W rzadkich sytuacjach przeprowadzane były przez Dziekana rozmowy z pracownikiem dydaktycznym dotyczące charakteru i zakresu działań korygujących i naprawczych.

Wyniki przeprowadzonych hospitacji zajęć oraz ankietyzacji studentów były na bieżąco przedstawiane na stronie Internetowej Wydziału⁸⁰.

(akta kontroli str. 702)

Wśród stosowanych przez Wydział mierników stopnia realizacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się Dziekan WNoZ wskazał: oceny z każdego rodzaju zajęć i egzaminów dyplomowych, współczynnik zaliczeń poszczególnych przedmiotów w pierwszym terminie, informacje zbierane od przedstawicieli Rady Pracodawców i innych podmiotów medycznych nie zrzeszonych w ww. Radzie, wyniki uzyskane w „Olimpiadach pielęgniarstwa” i „Mistrzostwach Polski w Ratownictwie medycznym”, aktywność publikacyjną studentów oraz uczestnictwo studentów w konferencjach.

(akta kontroli str. 1164-1165)

Po każdym semestrze nauczyciele akademicy przygotowywali analizę osiągniętych efektów uczenia się z danego modułu kształcenia, z uwzględnieniem metod weryfikacji oraz uzyskanych ocen. Dziekan WNoZ wyjaśnił, że władze Wydziału na bieżąco monitorowały średnie ocen uzyskiwanych przez studentów z poszczególnych modułów. Dodatkowym miernikiem stopnia realizacji efektów uczenia się były także spotkania z przedstawicielami pracodawców oraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Na spotkaniach tych analizowano umiejętności studentów i absolwentów, a także przyjmowano rozwiązania, mające na celu usprawnienie

⁷⁷ Podane zostały uśrednione wartości procentowe zwrotu ankiet dla dwóch kierunków, biorąc pod uwagę wartości zwrotu dla poszczególnych lat studiów.

⁷⁸ Łącznie dla studiów stacjonarnych I i II stopnia oraz niestacjonarnych II°.

⁷⁹ Łącznie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I°.

⁸⁰ W zakładce „Jakość kształcenia” w okienku „Dokumentacja WSZJK”. Adres: <http://wnoz.ath.bielsko.pl/dokumentacja-wszjk/>

i zoptymalizowanie procesu kształcenia, tak, aby stopień osiągniętych przez studentów efektów uczenia się był jak najwyższy.

W ocenie Dziekana WNoZ, w oparciu o ww. mierniki, stopniowo uzyskiwano poprawę efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo, czego wyrazem jest bardzo wysoka ocena PKA wystawiona po wizytacji przeprowadzonej w 2022 r.

(akta kontroli str. 202-203, 213-217, 749-753, 812-943, 1164-1165)

WKJK, po zakończeniu każdego roku akademickiego objętego kontrolą, sporządzała sprawozdania z oceny realizacji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, które były przedstawiane Dziekanowi WNoZ. W ww. sprawozdaniach przedstawiane były wyniki przeprowadzonych hospitaacji zajęć oraz ankietyzacji studentów odnoszące się do: warunków kształcenia, oceny egzaminów dyplomowych, jak również do praktyk zawodowych. Wykazano także działalność naukową studentów Wydziału. W podsumowaniach sprawozdań odnoszono się do jakości prowadzonych zajęć, przebiegu egzaminu dyplomowego, jak również do opinii pracodawców nt. przydatności posiadanych przez absolwentów WNoZ umiejętności. Wyniki przeprowadzonych hospitaacji zajęć oraz ankietyzacji studentów nie wskazywały na konieczność formułowania konkretnych wniosków do realizacji w kolejnym roku akademickim. Na wysoką jakość kształcenia wskazywała również ocena PKA z 2022 r. oraz wyniki wizytacji KRASPP z 2022 r. W związku z powyższym w ww. sprawozdaniach z lat akademickich 2019/2020-2021/2022 nie zawierano wniosków do realizacji.

(akta kontroli str. 202-203, 259, 944-978)

Oprócz ankiet przeprowadzanych corocznie przez Biuro Karier Absolwenci uczelni byli pytani o ocenę egzaminu dyplomowego. W ocenie Dziekana WNoZ stu procentowa zdawalność tych egzaminów, przeprowadzanych metodą OSCE wymagającej wykorzystania przez studentów całej zdobytej i posiadanej wiedzy oraz umiejętności praktycznych, była dla władz Wydziału informacją o jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 633-634)

Akademia monitorowała kariery zawodowe absolwentów WNoZ z kierunków pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne. Wyniki monitorowania karier absolwentów z lat 2016-2020 zostały opracowane przez Biuro Karier Akademii⁸¹. W badaniu tym, absolwenci wysoko ocenili przydatność pozyskanej w czasie studiów wiedzy i wyuczonych umiejętności praktycznych. Uzyskane w czasie studiów kompetencje, pozwalały im na znalezienie zatrudnienia w wybranych przez siebie placówkach medycznych. Uzyskana wiedza i umiejętności w 100% były wykorzystywane w pracy zawodowej. Ponadto w ramach realizacji projektu „Kompetencje zamawiane - Pielęgniarstwo od kształcenia do zatrudnienia”, przez okres 2 lat po zakończeniu studiów I^o, absolwenci pozostawali w ścisłym kontakcie z Wydziałem w ramach realizacji umów trójstronnych. Bezpośredni kontakt z ich pracodawcami oraz indywidualnymi opiekunami absolwentów potwierdzał ich wysokie kompetencje, nabywane w czasie edukacji na WNoZ.

Dziekan Wydziału wyjaśnił, że wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów przekazywane były również przez samych pracodawców zrzeszonych w Radzie Pracodawców. Stanowiły one jedno z bardzo ważnych źródeł informacji w ocenie jakości kształcenia oraz dostosowywania procesu kształcenia do oczekiwań pracodawców. Wynikało z nich, że absolwenci byli bardzo chętnie zatrudniani

⁸¹ Były to opracowania pt. „Wyniki badania losów absolwentów Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej Rocznik 2018/2019/2020” (po roku od momentu ukończenia studiów) oraz „Wyniki badania losów absolwentów Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej Rocznik 2016/2017/2018” (po 3 latach od momentu ukończenia studiów).

w placówkach medycznych m.in. ze względu na posiadane kompetencje i nienaganną postawę etyczną.

Podsumowując Dziekan WNoZ stwierdził: „Informacje pozyskane zarówno z ankiet, jak i spotkań z pracodawcami i indywidualnych rozmów z absolwentami utwierdzają nas w prowadzonych działaniach i dalszym kontynuowaniu procesu dydaktycznego na tak wysokim poziomie. Praktycznym przykładem wykorzystania pozyskanej w ten sposób wiedzy, może być zmiana formy praktyk zawodowych, z praktyk grupowych na indywidualne, co jest pożądanym rozwiązaniem oczekiwanym zarówno przez pracodawców jak i studentów. Dodatkowo wpisuje się to w promowaną przez środowiska pielęgniarskie oraz PKA ideę kształcenia w relacji uczeń-mistrz. Ponadto, śledzenie karier studentów przyczynia się do lepszego pozycjonowania placówek, w których studenci mogą odbywać praktyki zawodowe”. Dziekan dodał, że jest to istotne dla studentów, którzy preferują placówki medyczne położone bliżej miejsca zamieszkania. Informacje zebrane w procesie śledzenia karier studentów, wykorzystywane były także do wyselekcjonowania dobrych placówek medycznych i w efekcie podpisywania z nimi umów w zakresie odbywania zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Powyższe działania przyczyniały się do lepszego (równomiernego) rozmieszczenia studentów w placówkach medycznych na terenie oddziaływania Wydziału oraz lepszego wprowadzania absolwentów na rynek pracy.

(akta kontroli str. 633-634, 739-753)

3.2. Zajęcia na kierunku pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne były prowadzone zgodnie z wymogami art. 73 ust. 2 pkt 1 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Liczba godzin prowadzonych zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii jako podstawowym miejscu pracy wynosiła w roku akademickim:

- 2019/2020 na kierunku pielęgniarstwie: I° - 87%, II° (stacjonarnym) – 88% i II° (niestacjonarnym) – 83%; na kierunku ratownictwo medyczne I°: stacjonarne – 92% i niestacjonarne – 88%;

- 2020/2021 na kierunku pielęgniarstwie: I° - 83%, II° (stacjonarnym) – 74% i II° (niestacjonarnym) – 57%; na kierunku ratownictwo medyczne I°: stacjonarne – 89% i niestacjonarne – 90%;

- 2021/2022 na kierunku pielęgniarstwie: I° - 81%, II° (stacjonarnym) – 65% i II° (niestacjonarnym) – 73%; na kierunku ratownictwo medyczne I°: stacjonarne – 81% i niestacjonarne – 89%.

(akta kontroli str. 979-983)

Zasoby kadrowe Akademii nie były przedmiotem uwag w trakcie przeprowadzonych wizytacji przez PKA oraz KRSPP. W tym zakresie nie formułowano zaleceń.

(akta kontroli str. 196-236, 242-261)

Problemy kadrowe nie były w latach 2019-2022 przedmiotem skarg kierowanych przez pracowników bądź studentów do Wydziału, jak również do Rektora.

(akta kontroli str. 1137, 1139, 1161-1162)

W okresie objętym kontrolą ocena pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych była dokonywana dwukrotnie w 2019 r. (za lata 2016-2018) i 2021 r. (za lata 2019-2020)⁸² wg zasad ustalonych w uchwale Senatu Akademii oraz

⁸² Wcześniej nauczyciele Akademii byli oceniani w 2013 r. i 2016 r.

w zarządzeniu Rektora⁸³. Rektor w swoich zarządzeniach określał harmonogram przeprowadzania ww. ocen⁸⁴ oraz powoływał komisje oceniające⁸⁵.

(akta kontroli str. 1054-1103)

Analizie poddano 10 ocen przeprowadzonych w 2019 r. (za lata 2016-2018) i 11 przeprowadzonych w 2021 r. (za lata 2019-2020)⁸⁶. Z analizy ocen wynika, że były one przeprowadzone zgodnie z regulacjami Akademii, w tym: nauczyciele terminowo składali dwa arkusze okresowej oceny („Arkusze okresowej oceny działalności naukowo-badawczej pracownika Akademii” oraz „Arkusze okresowej oceny działalności dydaktyczno-organizacyjnej pracownika Akademii”), podczas oceniania przestrzegano wartości progów punktowych określonych dla poszczególnych ocen, wyniki ocen były wpisywane do „Karty okresowej oceny pracownika Akademii”.

Terminy przeprowadzania okresowych ocen oraz składy komisji oceniających były zgodne z zarządzeniami Rektora. Dokonując ocen wykorzystywano wyniki ankiet przeprowadzanych wśród studentów⁸⁷.

(akta kontroli str. 1060-1070,1082-1092,1104-1105)

Dziekan Wydziału wyjaśnił, że wyniki ocen pracowników były wykorzystywane m.in. w procedurze wyłaniania kandydatów do nagrody Rektora. Mogło to nastąpić w przypadku uzyskania przez pracownika oceny bardzo dobrej. W takim przypadku Dziekan WNoZ mógł wystąpić z wnioskiem do Rektora o przyznanie nagrody dla nauczyciela za wyróżniającą się działalność dydaktyczno-organizacyjną lub naukowo-badawczą. Z kolei w przypadku uzyskania przez nauczyciela akademickiego oceny negatywnej Dziekan Wydziału zobowiązany był do przeprowadzenia rozmowy z tym pracownikiem na temat uzyskanej przez niego oceny oraz podjęcia działań naprawczych. Ponadto taki nauczyciel podlegał kolejnej ocenie po upływie 12 miesięcy, ale nie później niż po 18 miesiącach, od uprawomocnienia się oceny. Dziekan WNoZ dodał, że wyniki ankietyzacji były zwykle wykorzystywane przy określaniu wysokości dofinansowania do wyjazdów na konferencje naukowe, szkoleniowe i dydaktyczne.

(akta kontroli str. 701-702)

3.3. Baza uczelni była wystarczająca dla prowadzenia zajęć teoretycznych oraz zapewniała studentom dostęp do wszystkich wymaganych procedur koniecznych do nabycia umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki oraz ratownika medycznego. Warunki kształcenia na kierunku pielęgniarstwo na Wydziale zostały pozytywnie ocenione zarówno przez PKA (w 2015 i w 2022 roku) jak i KRASPP (w 2017 i 2022 roku), natomiast dla kierunku ratownictwo medyczne przez PKA w 2017 r. Zajęcia dydaktyczne prowadzone były w budynku „L”, tj. głównym budynku kampusu Akademii. WNoZ dysponował na wyłączność salami wykładowymi oraz pracowniami laboratoryjnymi stanowiącymi sale umiejętności pielęgniarstwa

⁸³ Uchwała Senatu Akademii Nr 1293/07/V/2017 z 18 lipca 2017 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie oceny nauczycieli akademickich Akademii (zmieniona w zakresie progów punktowych do ocen Uchwałą Senatu Nr 1315/11/V/2017 z 21 listopada 2017 r.) oraz Zarządzenie Nr 1349/2019/2020 z 23 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu oceny nauczycieli akademickich Akademii.

⁸⁴ Zarządzenie Nr 1274/2018/2019 z 9 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia harmonogramu oceny nauczycieli akademickich Akademii za lata 2016-2018 oraz Zarządzenie Nr 1354/2019/2020 z 14 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia harmonogramu oceny nauczycieli akademickich Akademii (zmienione trzykrotnie: 19 czerwca 2020 r., 5 maja 2021 r. i 26 maja 2021 r.).

⁸⁵ Zarządzenie Rektora: Nr 1195/2017/2018 z 16 stycznia 2018 r. w sprawie powołania Komisji Oceniających w postępowaniu dotyczącym okresowej oceny nauczycieli akademickich Akademii oraz Nr 1567/2020/2021 z dnia 17 września 2021 r. w sprawie powołania Komisji Oceniających w postępowaniu dotyczącym okresowej oceny nauczycieli akademickich Akademii za okres 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.

⁸⁶ W 2019 r. ocenianych było 41 nauczycieli, a w 2021 r. 40. Do badania wybrano losowo (metodą interwałową) co czwartego nauczyciela ujętego alfabetycznie, wg nazwisk na „Wykazie pracowników Wydziału”.

⁸⁷ W pkt. 2.13. ankiety nauczyciel sam wskazywał otrzymane wyniki przeprowadzonej ankietyzacji. Podane informacje były następnie weryfikowane przez komisję oceniającą.

i ratowniczych. W skład infrastruktury dydaktycznej Wydziału wchodziło: dziewięć sal wykładowych (w tym: jedna 300 osobowa, dwie 130 osobowe, dwie 110 osobowe i cztery 60÷66 osobowe), 26 laboratoriów i sal seminaryjnych (w tym: dziesięć 15 osobowych, czternaście 30÷36 osobowych oraz dodatkowo po jednej 40 i 48 osobowej). Wśród ww. znajdowały się sale specjalistyczne jak: 20 osobowa sala stanowiąca laboratorium ratownictwa medycznego, do realizacji efektów uczenia się związanych z stanami zagrożenia życia (wyposażona w symulatory do prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej, defibrylator, kardiomonitor, plecak ratunkowy z wyposażeniem, sprzęt do zabezpieczania urazów), sala seminaryjna anatomii i fizjologii (wyposażona w plansze anatomiczne i fizjologiczne, modele anatomiczne, model szkieletu człowieka) oraz sala komputerowa mieszcząca 15 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu (wchodząca w struktury Akademickiego Centrum Informatyki). Ponadto Wydział korzystał z laboratorium biochemii, znajdującego się w budynku „C” Kampusu Akademii.

Od roku akademickiego 2022/2023 Wydział uruchomił Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej⁸⁸. W skład infrastruktury MCSM wchodziły następujące sale: do kształtowania umiejętności medycznych o wysokiej wierności⁸⁹, egzaminacyjna „OSCE”⁹⁰, umiejętności pielęgniarskich⁹¹, umiejętności technicznych⁹² symulacyjna zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych⁹³ i podstawowych zabiegów resuscytacyjnych oraz salę do debriefingu⁹⁴.

Studenci Wydziału, po uzyskaniu kodu, mieli możliwość zdalnego korzystania z zasobów biblioteki, która wraz z czytelniami znajdowały się na parterze budynku „L”. W dwóch czytelniach (ogólnej i czasopism) znajdowało się łącznie 110 miejsc pracy oraz łącznie 24 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. Dodatkowo czytelnia czasopism wyposażona była w stanowisko komputerowe posiadające dostęp do bazy „eMPendium” (zawierającej: pełne teksty roczników ośmiu czasopism podserii „Medycyny Praktycznej”, podręczniki z zakresu medycyny oraz „Indeks Leków”). Na koniec 2021 r. zbiory biblioteki z zakresu pielęgniarstwa, ratownictwa medycznego, medycyny ogólnej oraz nauk pokrewnych liczyły 18 016 woluminów. Rocznie zbiory książkowe wzbogacały się o ok. 3900 egzemplarzy. W 2021 r. biblioteka prenumerowała: 146 tytułów czasopism krajowych (w wersji papierowej) i 14 w wersji elektronicznej oraz jedno czasopismo zagraniczne.

W Akademii działała ogólnouczelniana sieć komputerowa administrowana przez Akademickie Centrum Informatyki. Sieć przyłączona była do węzła Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej i dalej do sieci PIONIER, a studenci mogli z niej korzystać poprzez komputery ogólnodostępne w bibliotece i pracowniach komputerowych. Dostęp do ww. sieci z urządzeń przenośnych zapewniony był na

⁸⁸ Dalej „MCSM”.

⁸⁹ Wyposażona w: sterownię, trzy zaawansowane symulatory w różnych grupach wiekowych (dorosły, dziecko, niemowlę), pozwalające oddać realne procesy fizjologiczne i patologiczne pacjenta, dostosowane na potrzeby scenariusza, wózek reanimacyjny z defibrylatorem, respirator, łóżka, inkubator otwarty (tzw. panda), dwie pompy infuzyjne, panel medyczny.

⁹⁰ Wyposażona w: kozetkę, wózek z drobnym sprzętem medycznym, stanowisko komputerowe, lampa zabiegowa, kamerę umożliwiającą nagrywanie sesji symulacyjnej, mobilną umywalka do mycia rąk z baterią bezdotykową.

⁹¹ Wyposażona w: różnego typu łóżka pacjentów, proste lub średniozaawansowane fantomy pielęgnacyjne całego ciała, do których dostosowuje się proste scenariusze symulacyjne, wózek transportowy, stanowisko do iniekcji, lampa zabiegowa, aparat EKG, zestaw do profilaktyki p/odleżynowej, wózek inwalidzki, podnośnik, ssak elektryczny, łazienkę pacjenta niepełnosprawnego wraz z mobilną wanną i wózkiem prysznicowym.

⁹² Zawierająca: przedśrodek z powierzchnią do mycia i segregacji sprzętu, stanowiska z trenerami do nauki pojedynczych czynności medycznych (sprzęt do ćwiczeń udrażniania dróg oddechowych, cewnikowania, iniekcji i dostępów doszpikowych, zgłębnikowania, badania gruczołu piersiowego, konikotomii itp.), modele pielęgnacji stomii i ran, fantom pielęgnacyjny noworodka i fantom wcześniaka.

⁹³ Advanced Life Support (ang.), dalej „ALS” i Basic Life Support (ang.) dalej „BLS” wyposażona w: sześć trenerów BLS (w różnych grupach wiekowych), dwa urządzenia treningowe AED, trzy zaawansowane fantomy do resuscytacji ALS/PALS z modułem sterującym (dorosły, dziecko, niemowlę), defibrylator, plecak ratowniczy.

⁹⁴ Wyposażona w: stół i krzesła oraz telewizor umożliwiający wyświetlenie sesji, nagłośnienie

całym terenie Akademii poprzez sieć bezprzewodową ATH (system hot-spotów), a także za pośrednictwem systemu „Eduroam” oraz łącza VPN. Sieć zapewniała dostęp do katalogów i zasobów biblioteki, systemu e-learningowego oraz innych zasobów przydatnych w działalności dydaktycznej i naukowej.

W poszczególnych latach akademickich objętych niniejszą kontrolą średnio na jedną salę wykładową Wydziału przypadają (odpowiednio): 55,2; 55,7 i 60,9 studenta, natomiast na jedną salę ćwiczeniową (odpowiednio): 18,2; 18,4 i 20,9 studenta. Wzrost liczby studentów w roku akademickim 2021/2022 w porównaniu do lat poprzednich o ok. 50 osób (tj. 10% łącznej liczby studentów na kierunkach pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne) nie wpłynął na jakość kształcenia na ww. kierunkach, ponieważ Wydział posiadał dostęp do wystarczającej liczby sal wykładowych i ćwiczeniowych w budynku „L” – siedzibie Wydziału, jak również miał możliwość korzystania z sal znajdujących się w innych budynkach Akademii.

(akta kontroli str. 1106-1136)

Baza dydaktyczna Wydziału/Akademii spełniała wymogi § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych⁹⁵, na co wskazywały pozytywne oceny otrzymane w wyniku przeprowadzonych wizytacji przez PKA i KRASPiP. Ponadto w okresie objętym kontrolą nie było skarg złożonych przez studentów czy pracowników Akademii odnoszących się do infrastruktury oraz dostępu do zasobów uczelni.

(akta kontroli str. 219-220, 254-259, 1139, 1161-1162)

Liczebność grup wykładowych, seminaryjnych, laboratoryjnych oraz grup podczas zajęć praktycznych została określona w Uchwale Senatu Akademii Nr 1306/10/VI/2017 z dnia 24 października 2017 r.⁹⁶. Była ona zgodna w ramach ww. rodzajów zajęć za wyjątkiem „laboratoriów” na drugim roku studiów na kierunku pielęgniarstwo I° we wszystkich latach akademickich objętych kontrolą (liczba osób w grupach wynosiła od 18 do 20 przy założeniach wynikających z ww. uchwały 12-15 osób podczas takich zajęć) oraz w przypadku pierwszego i drugiego roku studiów na kierunku pielęgniarstwo II° w roku akademickim 2021/2022 (liczba osób wynosiła odpowiednio 18 i 16).

Wyjaśniając podwyższoną liczbę studentów w grupach (18-20 osób) podczas „laboratoriów” na kierunku pielęgniarstwo I° na drugim roku studiów Dziekan WNoZ stwierdził, iż dotyczyło to zajęć z modułu „Badania fizyczne” polegających na wzajemnym badaniu się studentów, parami, pod nadzorem nauczyciela akademickiego. W tej sytuacji połowa studentów uczestniczących w zajęciach stanowiła obiekt badań.

Z kolei wyjaśniając podwyższoną liczbę studentów na kierunku pielęgniarstwo II° w roku akademickim 2021/2022 Dziekan stwierdził, że miało to miejsce tylko w ramach dwóch modułów: „Dydaktyka medyczna” oraz „Farmakologia i ordynowanie leków”. Wskazał, że wpływ na podwyższoną liczbę studentów miał charakter tych zajęć. W ramach „Dydaktyki medycznej” studenci pracowali w grupach 3-4 osobowych, a ich zadaniem było opracowanie konspektu do zajęć dydaktycznych. W związku z tym, w ocenie Dziekana, większa liczba studentów (18) uczestniczących w zajęciach nie miała negatywnego wpływu na jakość kształcenia. Natomiast, zajęcia

⁹⁵ Dz. U. poz. 970

⁹⁶ Uchwałą w sprawie wprowadzenia zmian w Uchwale Senatu Akademii nr 1004/06/VI/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, wymiaru zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, zasad i trybu powierzenia zajęć dydaktycznych i godzin ponadwymiarowych, zasad obliczania godzin dydaktycznych oraz liczebności grup studenckich.

z modułu „Farmakologia i ordynowanie leków” polegały m.in. na nauce wypisywania recept. Jego zdaniem większa liczba studentów (16 z planowych 15) generowała możliwość popełnienia większej liczby błędów, a tym samym stwarzała możliwości omawiania przez nauczyciela akademickiego większej ilości naturalnie popełnianych błędów pisarskich i merytorycznych.

(akta kontroli str. 984-1000, 1160-1161)

Liczebność grup dla tych samych typów zajęć poszczególnych kierunków studiów w latach akademickich objętych niniejszą kontrolą była podobna, a zróżnicowanie było uzależnione od ogólnej liczby studentów na danym roku. Np. grupy seminaryjne w latach akademickich 2019/2020 - 2021/2022 liczyły: od 26 do 30 osób na kierunku pielęgniarstwo I^o, od 13 do 22 osób na kierunku pielęgniarstwo II° (przy czym 13 osób to liczebność grupy na studiach niestacjonarnych⁹⁷) oraz od 11 do 30 osób na kierunku ratownictwo medyczne⁹⁸. Z kolei liczba osób podczas „laboratoriów” wynosiła w tych latach od 11 do 15 osób na obu badanych kierunkach (poza przypadkami opisanymi powyżej). Liczebność grup na zajęciach praktycznych wynosiła od 5 do 8 osób, a podczas lektoratów od 11 do 26 osób.

(akta kontroli str. 998-999)

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano skarg dotyczących zbyt dużej liczby osób w poszczególnych grupach.

(akta kontroli str. 1137, 1139, 1161-1162)

Liczebność grup nie była przedmiotem uwag w trakcie wizytacji przeprowadzonych przez PKA i KRASPP.

(akta kontroli str. 207-213, 249-254)

W roku akademickim 2020/2021 średnie dzienne obciążenie dydaktyczne studentów kierunku pielęgniarstwo wynosiło: od 2⁵³ godz. do 8⁰⁶ godz. na studiach stacjonarnych I^o, od 2⁵⁸ godz. do 6¹⁸ godz. na studiach stacjonarnych II° i od 9⁰⁴ godz. do 9³⁹ godz. na studiach niestacjonarnych II°. Z kolei średnie dzienne obciążenie dydaktyczne studentów kierunku ratownictwo medyczne wynosiło: od 7¹⁴ godz. do 8²⁰ godz. na studiach stacjonarnych I^o i od 6⁰⁴ godz. do 11⁵² godz. na studiach niestacjonarnych I^o.

W ww. okresie średnie tygodniowe obciążenie dydaktyczne studentów kierunku pielęgniarstwo wynosiło: od 10⁵³ godz. do 34⁴³ godz. na studiach stacjonarnych I^o, od 9⁰⁴ godz. do 20⁴³ godz. na studiach stacjonarnych II° i od 15 godz. do 25 godz. na studiach niestacjonarnych II°. Z kolei średnie tygodniowe obciążenie dydaktyczne studentów kierunku ratownictwo medyczne wynosiło: od 19²⁵ godz. do 34²⁶ godz. na studiach stacjonarnych I^o i od 16²⁰ godz. do 32⁵² godz. na studiach niestacjonarnych I^o.

Semestralne obciążenie studentów w badanym roku akademickim wynosiło na kierunku pielęgniarstwo: od 185 godz. (VI semestr) do 625 godz. (III semestr) na studiach stacjonarnych I^o, od 150 godz. (IV semestr) do 350 godz. (II semestr) na studiach stacjonarnych II° i od 150 godz. (IV semestr) do 330 godz. (III semestr) na studiach niestacjonarnych II°. Z kolei semestralne obciążenie dydaktyczne studentów kierunku ratownictwo medyczne wynosiło: od 330 godz. (VI semestr) do 620 godz. (I semestr) na studiach stacjonarnych I^o i od 275 godz. (VI semestr) do 460 godz. (V semestr) na studiach niestacjonarnych I^o.

⁹⁷ Łączna liczba wszystkich studentów to 26 osób.

⁹⁸ 11 osób to liczba wszystkich studentów trzeciego roku studiów niestacjonarnych w roku akademickim 2021/2022. Studia te w roku akademickim 2019/2020 rozpoczęło 30 studentów.

W zależności od kierunku i poziomu studiów zajęcia zaczynały się najwcześniej od 7⁰⁰, a kończyły się najpóźniej o 21⁰⁰.

Wyjaśniając sposób układania harmonogramów zajęć Dziekan stwierdził, że: „Zasady przygotowania planu zajęć określa Zarządzenie 1116/2016/2017 Rektora ATH z dnia 13 kwietnia 2017 r., w którym uwzględniono indywidualne potrzeby i wymagania studentów i pracowników. Zgodnie z powyższym Zarządzeniem zajęcia dydaktyczne odbywają się w godzinach 8-21. Natomiast zajęcia praktyczne realizowane w szpitalu rozpoczynają się od godziny 7, co wpisuje się w rytm pracy placówki medycznej. Przed rozpoczęciem każdego semestru projekt planu zajęć przesyłany jest do studentów i nauczycieli akademickich celem konsultacji/sprawdzenia godzin, terminów i przerw między zajęciami. Przesłane uwagi są uwzględniane przez wydziałowych planistów. Dotychczas studenci nie skarżyli się na konstrukcję planu zajęć dydaktycznych”. Dodał również, że godziny rozpoczęcia części zajęć (przede wszystkim praktycznych) są uwarunkowane faktem ich prowadzenia przez specjalistów czynnych zawodowo, którzy dydaktykę mogą realizować po godzinach pracy klinicznej. W jego ocenie tak ułożony plan zajęć dydaktycznych, uwzględniający dłuższe przerwy, pozwala studentom na odpoczynek (np. na przerwę obiadową) oraz na załatwianie bieżących spraw administracyjnych (np. w dziekanacie).

(akta kontroli str. 1146-1156, 1159-1160)

W okresie objętym kontrolą do Rektora i Wydziału nie wpłynęły żadne skargi od studentów i pracowników Akademii dotyczące harmonogramu studiów.

(akta kontroli str. 1137, 1139, 1161-1162)

3.4. W latach akademickich 2019/2020 - 2020/2021 na studiach stacjonarnych I° na kierunku pielęgniarstwo ogólna liczba godzin w całym cyklu kształcenia wynosiła 4720, natomiast wymiar zajęć praktycznych wynosił 1100 godzin (23% liczby godzin całego cyklu kształcenia), a praktyk zawodowych 1200 godzin (25,5%). Łącznie przedmioty o charakterze praktycznym stanowiły 48,5% ogólnego wymiaru zajęć. W roku akademickim 2021/2022 na studiach stacjonarnych I° na kierunku pielęgniarstwo zmianie uległa ogólna liczba godzin w całym cyklu kształcenia, która wynosiła 4780, natomiast wymiar zajęć praktycznych i praktyki zawodowej pozostały bez zmian i stanowiły (odpowiednio) 23% i 25,1% liczby godzin całego cyklu kształcenia. Łącznie przedmioty o charakterze praktycznym stanowiły 48,1% ogólnego wymiaru zajęć. Zmiana ogólnej liczby godzin spowodowana była wliczeniem 60 godzin zajęć wychowania fizycznego (którym nie przypisuje się punktów ECTS) do ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych.

W latach akademickich 2019/2020 - 2021/2022 na studiach II° (stacjonarnych i nie stacjonarnych) na kierunku pielęgniarstwo ogólna liczba godzin w całym cyklu kształcenia wyniosła 1300, natomiast wymiar zajęć z zakresu „Zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej” wynosił 540 godzin (41,5% liczby godzin całego cyklu kształcenia), a praktyk zawodowych 200 godzin (15,4%). Łącznie przedmioty o charakterze praktycznym stanowiły 56,9% ogólnego wymiaru zajęć.

W roku akademickim 2019/2020 na studiach I° (stacjonarnych i niestacjonarnych) na kierunku ratownictwo medyczne ogólna liczba godzin w całym cyklu kształcenia wynosiła 3735, natomiast wymiar zajęć praktycznych⁹⁹ wynosił 100 godzin (co stanowiło 2,8% liczby godzin całego cyklu kształcenia), a praktyki zawodowej 960 godzin (25,7%). Łącznie przedmioty o charakterze praktycznym stanowiły 28,5% ogólnego wymiaru zajęć. W następnych latach akademickich ogólna liczba godzin w całym cyklu kształcenia zwiększyła się do 3750, w związku z czym łącznie

⁹⁹ Realizowanych w ramach grupy przedmiotów C „Nauki kliniczne”.

przedmioty o charakterze praktycznym stanowiły 28,3% ogólnego wymiaru zajęć (z czego 2,7% zajęcia praktyczne i 25,6% praktyka zawodowa). Dziekan wyjaśnił, że w związku z koniecznością nabywania nowych i ważnych umiejętności przez przyszłych ratowników medycznych, na co zwracali uwagę przedstawiciele Rady Pracodawców i całego środowiska medycznego, wprowadzono nowy moduł kształcenia pn. „radiologia/diagnostyka ultrasonograficzna” (60 godz. dydaktycznych) w miejsce modułu „filozofia/logika” oraz zmniejszono o 35 godzin dydaktycznych moduł „Medycyna ratunkowa - organizacja/Medycyna ratunkowa – funkcjonowanie” i dołożono dodatkowo 15 godzin dydaktycznych.

(akta kontroli str. 304-360, 1163)

Realizacja zajęć praktycznych obu kierunków objętych niniejszą kontrolą była dokumentowana w indeksach. W wyniku przeprowadzonego badania 20 „indeksów” absolwentów z roku akademickiego 2020/2021¹⁰⁰, stwierdzono, że wszystkie poddane badaniu „indeksy” posiadały: opis wskazujący kierunek i typ studiów oraz nazwę Wydziału i Akademii, dane studenta umieszczone na każdej stronie dziennika, numer albumu, rok wystawienia indeksu, nazwę i adres podmiotów leczniczych, w których odbywane było praktyczne nauczanie, określone moduły lub przedmioty (w jakich prowadzi się praktyczne nauczanie, z wyszczególnieniem umiejętności, jakie nabyć musiał student, wraz z liczbą godzin, w ramach których odbywa się nauczanie danego modułu), informacje o poszczególnych zaliczeniach oraz ich formie (wraz z informacją o zaliczeniu poszczególnych umiejętności wchodzących w skład modułu lub przedmiotu, potwierdzoną podpisem podmiotu leczniczego, w którym odbywane było praktyczne nauczanie, wraz z podpisem opiekuna). Indeksy były dołączane do dokumentacji przebiegu studiów i przechowywane w aktach absolwentów z roku akademickiego 2020/2021.

(akta kontroli str. 657-691)

W roku akademickim 2019/2020, dla kierunku pielęgniarstwo, spełniony został warunek wynikający z przepisu §1b rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia. Dziekan Wydziału wyjaśnił, że w tym roku akademickim (w semestrze letnim) na kierunku pielęgniarstwo kształcenie praktyczne w 40% odbywało się w formie zdalnej. Każdorazowo określano liczbę punktów ECTS z poszczególnych form kształcenia praktycznego (laboratoria, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe) dla każdego modułu, następnie z tej puli wyznaczano 40% zajęć do zrealizowania w formie zdalnej, dla każdej formy oddzielnie. Następnie sprawdzano, które efekty można zrealizować w formie zdalnej i analizowano, czy liczba tych efektów odpowiada obliczonej liczbie punktów ECTS oraz liczbie przypisanych do nich godzin zajęć dydaktycznych. Dziekan wyjaśnił również, że wg tej samej zasady określano 20% liczby punktów ECTS do realizacji w formie zdalnej w semestrze zimowym w roku akademickim 2020/2021 realizując tym samym warunek wynikający z §1d rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia. W tym semestrze zajęcia odbywały się w systemie hybrydowym (mieszanym), tzn. wykłady odbywały się zdalnie, natomiast zajęcia o charakterze praktycznym odbywały się na Wydziale. Studenci realizowali zajęcia z zakresu kształcenia praktycznego w formie hybrydowej, tzn. połowa grupy uczestniczyła w zajęciach w salach umiejętności, a połowa grupy,

¹⁰⁰ Badaniu poddano 20 indeksów w tym: 9 „Indeksów umiejętności praktycznych” dla kierunku pielęgniarstwo I°, 6 „Indeksów zajęć praktycznych i praktyk zawodowych” dla kierunku pielęgniarstwo II° (po 3 dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz 5 „Indeksów laboratoriów medycznych, zajęć praktycznych, zajęć terenowych i praktyk zawodowych” dla kierunku ratownictwo medyczne (w tym 3 dla studiów stacjonarnych i 2 dla niestacjonarnych). Wyboru dokonano na podstawie list absolwentów metodą interwałową, biorąc pod uwagę liczbę absolwentów poszczególnych kierunków, stopni oraz rodzaj studiów.

która realizowała zajęcia zdalnie łączyła się poprzez „MsTeams”. W ten sposób studenci mogli zrealizować zajęcia praktyczne odpowiadające wartości 20% punktów ECTS.

(akta kontroli str. 700-701, 1162)

W ocenie Dziekana Wydziału, programy studiów w latach akademickich 2019/2020 oraz 2020/2021 na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne zostały w pełni zrealizowane pomimo zawieszenia zajęć dydaktycznych oraz ich realizacją z wykorzystaniem e-learningowych metod i technik kształcenia.

W semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 część zadań (do 40% pkt. ETCS) była realizowana zdalnie, w zależności od zakresu tematycznego. W takim przypadku nauczyciele akademicy wyznaczali odpowiednie zadania do wykonania, które następnie były sprawdzane i omawiane ze studentami. Od 1 czerwca 2020 r. można było realizować zajęcia laboratoryjne/praktyczne na terenie Akademii¹⁰¹, w związku z czym w miesiącach czerwiec – lipiec realizowali je studenci III roku studiów stacjonarnych I° kierunku pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne, natomiast we wrześniu i październiku realizowali je studenci I i II roku ww. studiów. Ponadto studenci II roku studiów II° na kierunku pielęgniarstwo mogli realizować zajęcia praktyczne w formie wolontariatu (dotyczyło to studentów, którzy pracowali w placówkach medycznych) i na podstawie przedstawionej Dziekanowi Wydziału dokumentacji mogli uzyskać zaliczenie efektów uczenia się.

Możliwość realizacji praktyk zawodowych z roku akademickiego 2019/2020 przedłużono na kolejny. Ponadto studenci, którzy pracowali w placówkach medycznych uzyskiwali zaliczenie praktyk/efektów uczenia się na podstawie złożonych do Dziekana Wydziału wniosku i dokumentów bądź kart ewidencji czasu pracy (dotyczyło to studentów realizujących praktyki zawodowe w formie wolontariatu).

Egzamin dla studentów I° odbył się zdalnie dla części teoretycznej, natomiast część praktyczna odbyła się na terenie Akademii. Z kolei dla studentów kierunku pielęgniarstwo II° egzamin końcowy odbył się zdalnie.

W roku akademickim 2020/2021 w semestrze zimowym zajęcia praktyczne, którym odpowiadało 20% punktów ECTS z tego zakresu, odbywały się w formie zdalnej. Pozostałe odbywały się w Akademii. W semestrze letnim kształcenie praktyczne odbywało się w 100% w placówkach medycznych. W ocenie Dziekana WNoZ „taka forma realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu kształcenia praktycznego wpłynęła korzystnie na jakość kształcenia i rozwijanie umiejętności praktycznych studentów”. Dziekan Wydziału wyjaśnił także, że w trakcie kolejnych fali pandemii COVID-19 w placówkach medycznych, z którymi współpracował Wydział, doszło do przeprofilowania niektórych oddziałów. W związku z tym, programy studiów na kierunku pielęgniarstwo zostały zmodyfikowane zgodnie z uchwałami Senatu Akademii¹⁰². Wprowadzone zmiany miały na celu poprawę jakości kształcenia, umożliwienie realizacji wszystkich efektów uczenia się, przewidzianych w programie

¹⁰¹ Zarządzenie 1387/2019/2020 Rektora z dnia 26 maja 2020 r. oraz Zarządzenie 1397/2019/2020 Rektora z dnia 2 czerwca 2020 r., w których od 1 czerwca umożliwiono na terenie Akademii prowadzenie tych zajęć laboratoryjnych, których nie można było realizować na odległość oraz odwołano zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane w placówkach medycznych z wyjątkiem kształcenia praktycznego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 1 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany standardów kształcenia (kształcenie praktyczne realizowane było w sposób zdalny).

¹⁰² Nr 1613/05/VII/2021 z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie ustalenia programu studiów pierwszego ° o profilu praktycznym na kierunku pielęgniarstwo w Akademii oraz Nr 1614/05/VII/2021 z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie ustalenia programu studiów drugiego ° o profilu praktycznym na kierunku pielęgniarstwo w Akademii.

studiów, spełnienie oczekiwań studentów i pracodawców, a przede wszystkim kształtowanie właściwych postaw społecznych i etycznych.

(akta kontroli str. 697-700)

Akademia, w okresie objętym kontrolą, posiadała 39 porozumień zawartych z podmiotami prowadzącymi działalność medyczną, na podstawie art. 89 ust. 3 i 4 ustawy o działalności leczniczej. Wskutek zawartych porozumień ww. podmioty udostępniały swoje jednostki organizacyjne w celu prowadzenia kształcenia przeddyplomowego dla pielęgniarek i ratowników medycznych. W ramach ww. porozumień realizowane były zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe. W latach 2019-2022 Akademia zawarła 22 porozumienia, z których 11 zostało poddanych szczegółowemu badaniu¹⁰³. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że we wszystkich poddanych badaniu porozumieniach brak było niektórych elementów wymaganych art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej (co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 575-628)

W związku z brakiem ujęcia w porozumieniach postanowień dotyczących zasad prowadzenia kontroli przez Akademię w zakresie wykonywania zadań dydaktycznych u podmiotu udostępniającego (art. 89 ust. 5 pkt 7 ustawy o działalności leczniczej) Dziekan Wydziału wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą zajęcia praktyczne były oceniane na podstawie ankietyzacji studentów¹⁰⁴ oraz hospitacji zajęć¹⁰⁵. Hospitacje przeprowadzali nauczyciele akademicy wybrani przez Dziekana WNoZ zgodnie z „Planem Hospitacji”. Począwszy od semestru letniego roku akademickiego 2020/2021 wszelkie działania dotyczące ankietyzacji oraz hospitacji zajęć praktycznych były dokonywane zgodnie z procedurami PU 05 – „Procedura przeprowadzania hospitacji” i PU 06 – „Procedura ankietyzacji studentów, doktorantów, studentów szkoły doktorskiej i słuchaczy studiów podyplomowych”¹⁰⁶. W semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020, w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną - pandemią COVID-19, nie przeprowadzono zaplanowanych ankietyzacji i hospitacji zajęć praktycznych z powodu braku możliwości realizacji tych zajęć w placówkach ochrony zdrowia. Niezrealizowane hospitacje zostały przeprowadzone w latach 2021-2022.

WKJK podczas posiedzenia w dniu 27 czerwca 2022 r. stwierdziła, że w roku akademickim 2022/2023 konieczne będzie przeprowadzenie hospitacji praktyk zawodowych, co zostało uwzględnione w Planie pracy WKJK na ww. rok akademicki. Ponadto w planie na ten rok wyznaczono również przeprowadzenie wśród studentów kierunku pielęgniarstwo oraz ratownictwo medyczne ankietyzacji praktyk zawodowych.

W toku kontroli stwierdzono, że opiekunowie dydaktyczni praktyk zawodowych z ramienia Akademii, w wybranych placówkach, przeprowadzali hospitacje praktyk

¹⁰³ Sześć dotyczących praktyk zawodowych i pięć dotyczących zajęć praktycznych. Porozumienia zawarte z: Szpitalem Wojewódzkim w Bielsku-Białej, Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej, Bielskim Pogotowiem Ratunkowym (tylko praktyki zawodowe), Przedszkolem nr 37 w Bielsku-Białej, Domem Opieki Samarytanin w Bielsku-Białej i NZOZ Przychodnią Vita Bielsko-Biała.

¹⁰⁴ Zarządzenie Rektora Nr 1074/2016/2017 z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany procedury przeprowadzania ankietyzacji studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz procedura wewnętrzna Wydziału PW10/I „Ankietyzacja zajęć dydaktycznych” (zmiana z procedury: PW10/3 „Ankietyzacja zajęć dydaktycznych”).

¹⁰⁵ Zarządzenie Rektora Nr 1205/2017/2018 z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie procedury przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych oraz procedura wewnętrznej Wydziału PW9/I „Hospitacja zajęć dydaktycznych” (zmiana z procedury: PW9/3 „Hospitacja zajęć dydaktycznych”).

¹⁰⁶ Wprowadzonych Zarządzeniem Rektora Nr 1506/2020/2021 z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie „Księgi procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej”.

zawodowych, po przeprowadzeniu których w corocznym "Zestawieniu zaliczenia praktyk zawodowych" wpisywali ewntualne uwagi co do jakości realizacji tych praktyk.

W roku akademickim 2019/2020, za pomocą ankiety opracowanej przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia¹⁰⁷, przeprowadzono ankietyzację praktyk zawodowych, realizowanych w ramach studiów stacjonarnych I° na kierunku pielęgniarstwo (III rok studiów)¹⁰⁸ oraz ratownictwo medyczne (II rok studiów)¹⁰⁹. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów pierwszego z ww. kierunków wskazały, że praktyki zawodowe spełniły oczekiwania studentów w wysokim stopniu, program praktyk najczęściej był oceniany dobrze lub bardzo dobrze, a ich realizacja pozwoliła na uzyskanie nowych umiejętności w stopniu dobrym i bardzo dobrym. Opiekunowie praktyk byli oceniani również dobrze i bardzo dobrze. Z kolei studenci kierunku ratownictwo medyczne stwierdzili, że praktyki spełniły ich oczekiwania w wysokim stopniu, pozwoliły im na zdobycie nowych umiejętności (co zostało ocenione na poziomie dobrym i dostatecznym), których przydatność w dalszej karierze oceniono dobrze i bardzo dobrze. Wszyscy opiekunowie zawodowi praktyk zostali ocenieni pozytywnie.

Dziekan wskazał również, że w ramach realizowanego przez Wydział od roku akademickiego 2019/2020 projektu pn. „Kompetencje zamawiane - Pielęgniarstwo od kształcenia do zatrudnienia”¹¹⁰, dedykowanego dla studentów kierunku pielęgniarstwo, nauczyciele akademicy sprawujący opiekę merytoryczną nad przeprowadzaniem praktyk zawodowych, podejmowali hospitacje w placówkach, z którymi Akademia podpisała stosowne umowy, mające na celu sprawdzenie warunków i zasad ich odbywania. W ramach hospitacji:

- przeprowadzali konsultacje z opiekunami praktyk w zakresie zasad realizacji praktyk, wymaganej dokumentacji praktyk i warunków zaliczenia;
- dokonywali wizytacji placówek w trakcie realizowania przez studentów praktyk;
- omawiali konieczność zatwierdzania kart ewidencji czasu pracy studenta na praktykach zawodowych.

Działania podejmowane przez w/w nauczycieli były dokumentowane w „Karcie czasu pracy” (dokumencie stworzonym na potrzeby realizacji ww. projektu).

(akta kontroli str. 696-697, 704-707, 710, 808-809, 902-909, 953-954)

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu epidemii COVID-19 na proces dydaktyczny, Rektor zarządzeniami w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenienia się wirusa SARS-CoV-2 wprowadził szereg zmian w procesie kształcenia¹¹¹. Dziekan Wydziału wyjaśnił, że w pierwszych tygodniach pandemii została uruchomiona platforma „MSTeams”, za pomocą której, w formie zdalnej, były realizowane zajęcia

¹⁰⁷ Dalej „Zespół ds. jakości kształcenia”.

¹⁰⁸ Ocena dotyczyła modułu „Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne”.

¹⁰⁹ Ocena dotyczyła praktyki realizowanej na szpitalnych oddziałach ratunkowych.

¹¹⁰ Nr POWR.05.05.00-00-0004/18

¹¹¹ W roku akademickim 2019/2020 Zarządzenia Rektora Nr 1374/2019/2020 z dnia 11 marca 2020 r., w którym odwołane zostały zajęcia dydaktyczne, w tym zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe; 1393/2019/2020 z dnia 29 maja 2020 r., w którym odwołuje się zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane w placówkach medycznych; 1433/2019/2020 z dnia 10 sierpnia 2020 r., w którym odwołano prowadzenie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych za wyjątkiem praktyk zawodowych prowadzonych na terenie Uczelni oraz zajęć określonych w rozporządzeniu Ministra z dnia 1 kwietnia 2020r. w sprawie zmiany standardów kształcenia (kształcenie praktyczne realizowane w sposób zdalny). Realizacja praktyk zawodowych realizowana była na wniosek studenta.

W roku akademickim 2020/2021 obowiązywały Zarządzenie Rektora Nr 1437/2019/2020 z dnia 25 września 2020 r., w którym ustalono, że zajęcia w roku akademickim 2020/2021 będą odbywały się w trybie mieszanym – wykłady zdalnie, kształcenie praktyczne – w Uczelni oraz Zarządzenia Rektora w sprawie zawieszenia zajęć dydaktycznych – za wyjątkiem zajęć praktycznych na Wydziale Nr: 1463/2020/2021 z dnia 29 października 2020 r. – okres obowiązywania do 29 listopada 2020 r., 1474/2020/2021 z dnia 27 listopada 2020 r. – okres obowiązywania do 10 stycznia 2021 r., 1485/2020/2021 z dnia 7 stycznia 2021 r. – okres obowiązywania do 28 lutego 2021 r., 1494/2020/2021 z dnia 26 lutego 2021 r. – okres obowiązywania do 30 września 2021 r.

dydaktyczne, konsultacje z nauczycielami akademickimi i promotorami prac dyplomowych. Z dniem 1 czerwca 2020 r. wznowiono realizację zajęć laboratoryjnych, które były tak zaplanowane, aby zachować wymagany dystans społeczny, a w ich trakcie stosowano środki ochrony osobistej zapewnione przez Akademię. Realizacja praktyk zawodowych¹¹² następowała z zachowaniem obowiązujących wymogów sanitarnych Głównego Inspektora Sanitarnego¹¹³ w instytucjach, które zapewniały ich właściwą realizację, na wniosek studenta, skierowany do Dziekana WNoZ, który był zobowiązany do weryfikacji warunków i przebiegu realizacji praktyki. Egzamin dyplomowe w okresie ograniczenia działalności Akademii były realizowane w dwóch formach: egzamin teoretyczny na kierunku pielęgniarstwo I° i ratownictwo medyczne I° oraz obrona pracy dyplomowej na kierunku pielęgniarstwo II° odbywały się w systemie zdalnym. Natomiast egzamin praktyczny na kierunku pielęgniarstwo I° oraz ratownictwo medyczne I° był realizowany na terenie Akademii z zachowaniem obowiązujących wymogów sanitarnych GIS. Wytyczne zostały opracowane i zamieszczone w „Regulaminach Egzaminu Dyplomowego WNoZ”. W roku akademickim 2020/2021 oraz 2021/2022 zajęcia odbywały się w modelu mieszanym: zajęcia teoretyczne odbywały się zdalnie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a zajęcia o charakterze praktycznym były prowadzone stacjonarnie, w siedzibie Akademii z zachowaniem obowiązujących wymogów sanitarnych GIS. Weryfikację efektów uczenia się przeprowadzano w formie zdalnej. Wyjątek stanowiły zajęcia z zakresu kształcenia praktycznego.

(akta kontroli str. 631-633, 711-738)

3.5. Akademia w okresie objętym kontrolą posiadała trzy akredytacje, w tym dwie dla kierunku pielęgniarstwo oraz jedna dla kierunku ratownictwo medyczne. Dla pierwszego kierunku akredytacje były wydane w 2015 r. przez PKA (ważna do roku akademickiego 2021/2022) i w 2017 r. przez Ministerstwo Zdrowia (ważna do roku akademickiego 2021/2022), natomiast dla drugiego kierunku w 2018 r. przez PKA (ważna do roku akademickiego 2023/2024).

(akta kontroli str. 192-195, 237-241, 297-303)

W dniach 27-28 maja 2022 r. PKA przeprowadziła wizytację kierunku pielęgniarstwo, w wyniku której Akademia uzyskała akredytację do roku akademickiego 2027/2028¹¹⁴.

(akta kontroli str. 235-236)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W objętych badaniem 11 podpisanych w latach 2019-2022 porozumieniach Akademii z podmiotami leczniczymi, w zakresie realizacji zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych, brak było niektórych elementów wymaganych art. 89 ust. 5 pkt 3-7 ustawy o działalności leczniczej. W porozumieniach nie było:

- a) wykazu ruchomości i nieruchomości udostępnianych w celu realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, określonego sposobu ich udostępniania, zasad i warunków ich wykorzystywania;
- b) określonej liczby oraz kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich mających wykonywać w udostępnianej jednostce organizacyjnej zadania z tytułu praktyk;
- c) określonych okoliczności zmiany warunków umowy;

¹¹² Zasady realizacji praktyk zawodowych przez studentów Wydziału określono w zarządzeniu Rektora Nr 1434/2019/2020 z dnia 10 sierpnia 2020 roku w sprawie realizacji praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Zdrowiu w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

¹¹³ Dalej „GIS”.

¹¹⁴ Uchwała Prezydium PKA nr 753/2022 z dnia 5 września 2022 r.

- d) zasad odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich;
- e) zasad postępowania w przypadku naruszenia przez ww. porządku ustalonego przez udostępniającego;
- f) zasad prowadzenia kontroli przez uczelnię medyczną w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego.

(akta kontroli str. 577-628)

Wyjaśniając powyższe braki Dziekan Wydziału stwierdził, że „Porozumienia były zawierane w latach 2005 i 2006, a następnie w większości były aneksowane”. Odnosząc się do braku określonego w ppkt. a) Dziekan WNoZ stwierdził: „W 2 pkt Porozumienia znajdował się zapis *Szpital zapewni odpowiednie stanowiska pracy, pomieszczenia, urządzenia, narzędzia i materiały zgodne z założeniami programowymi praktyk zawodowych*. W trakcie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych pracownik Wydziału lub/i pracownik szpitala nadzorowali przebieg zajęć, w tym m.in. czuwali nad wykorzystywaniem odpowiednich pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, które były niezbędne w procesie kształcenia oraz niezbędne w procesie uzyskiwania efektów uczenia się”.

Brak określony w ppkt. b) został wyjaśniony przez Dziekana Wydziału w następujący sposób: „Przed rozpoczęciem zajęć praktycznych, do placówek medycznych przekazywano, z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, harmonogram planowanych zajęć praktycznych, który zawierał wykaz nauczycieli akademickich z przypisanymi grupami studentów i datami realizacji zajęć”. Dodał również, że „Nauczyciele akademicy przed rozpoczęciem zajęć praktycznych w placówkach medycznych podpisywali umowę o wolontariat, chyba że nauczyciel akademicki był etatowym pracownikiem szpitala (...)”.

W kwestii braku określonych w porozumieniach okoliczności zmiany warunków umowy Dziekan Wydziału stwierdził, że w paragrafach 9 i 10 porozumień określono warunki zmiany umowy, które mogły być „rozwiązane przez którąkolwiek ze stron z końcem semestru na koniec miesiąca kalendarzowego, w drodze jednostronnego oświadczenia, złożonego drugiej stronie. Zmiany porozumienia wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności”.

Wyjaśniając brak określony w ppkt. d) Dziekan WNoZ stwierdził, że „Wszyscy studenci oraz pracownicy realizujący zajęcia dydaktyczne posiadają ubezpieczenia NW oraz OC (...). W przypadku wyrządzonych szkód, pracowników i studentów obejmują przepisy wewnątrzuczelniane oraz przepisy podmiotu, w którym odbywają się zajęcia”. Dodał, że od chwili powołania Wydziału (tj. od 2005 r.), nie było ani jednego przypadku wyrządzenia szkody przez studentów lub pracowników.

Odnosząc się do braku opisanego w ppkt. e) Dziekan Wydziału stwierdził: „W umowach sprzed 2022 r. był zawarty punkt, który nakłada na studentów obowiązek stosowania się do standardów oraz zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy komórek organizacyjnych, w których odbywają się zajęcia. Studenci mieli obowiązek stosowania się do regulaminów wewnętrznych szpitala. W paragrafie 5 pkt 1 Porozumienia Szpital zobowiązywał się do zapoznania studentów z zakładowym regulaminem pracy oraz z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy”. Dodał również, że „Pomimo braku uszczegółowień w niektórych zapisach w treści porozumienia, studenci oraz nauczyciele akademicy posiadali stosowne ubezpieczenia, a w placówkach medycznych wykorzystywali te miejsca (pomieszczenia), które niezbędne były do realizacji efektów uczenia się. Studenci na pierwszych zajęciach byli zapoznawani przez nauczyciela akademickiego z przepisami BHP, obowiązującymi w placówkach medycznych i przeprowadzany był

instruktaż stanowiskowy. Zapoznanie z powyższymi przepisami poświadczony był podpisem studenta na stosownym wykazie i w indeksie umiejętności”.

Odnosząc się do ostatniego braku, opisanego w ppkt. f) Dziekan Wydziału stwierdził, że pomimo braku w porozumieniach zapisów dotyczących możliwości i warunków przeprowadzania kontroli w podmiotach medycznych były wykonywane hospitacje wszystkich zajęć. Dodał, że władze Wydziału dodatkowo wybiórczo kontrolowały placówki, a ostatnia taka kontrola miała miejsce 29 sierpnia 2022 w Szpitalu „Bielskie Centrum Psychiatrii Olszówka”.

Podsumowując Dziekan Wydziału poinformował, że przygotowywane są nowe wzory porozumień, które będą obowiązywały od roku akademickiego 2022/23 oraz że zostaną w nich uszczegółowione są zapisy wynikające z art. 89. ust 3 i 4 ustawy o działalności leczniczej.

(akta kontroli str. 694-696)

W trakcie niniejszej kontroli kontrolującemu przedstawiono porozumienie zawarte 1 października 2022 r. w sprawie praktyk zawodowych oraz Aneks nr 1 do porozumienia z 25 października 2021 r. w sprawie zajęć praktycznych. Oba ww. dokumenty zawierały wszystkie elementy wymagane art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

(akta kontroli str. 643-650)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne. W porozumieniach zawartych do 2022 r. z podmiotami leczniczymi odnośnie do zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych nie zostały uregulowane wszystkie kwestie, o których mowa w art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Określenie warunków i trybu zwalniania kandydatów z opłaty rekrutacyjnej.
2. Uwzględnienie w porozumieniach z podmiotami leczniczymi wszystkich elementów określonych w art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 17 listopada 2022 r.

Kontroler
Dariusz Bienek
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....